

Butlletí del Consell General

Núm. 6/2008

Casa de la Vall, 14 de febrer del 2008

SUMARI

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei de la seguretat i la salut en el treball**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 2*

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.1 Projectes de llei qualificada

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei qualificada de llibertat sindical**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 22*

4- IMPULS I CONTROL DE L'ACCIÓ POLÍTICA DEL GOVERN

4.4.1 Preguntes

Publicació de la pregunta amb resposta escrita del Govern presentada pel M. I. Sr. Carles Blasi Vidal, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 12 de febrer del 2008, relativa al **"Baròmetre d'opinió al Principat d'Andorra"**, (Reg. Núm. 0124). *pàg. 26*

5- ALTRA INFORMACIÓ

5.4 Rectificacions per error tècnic

Correcció d'errata relativa a la transcripció en la **Llei 31/2007, del 20 de desembre, d'acompanyament del Projecte de llei de pressupost per a l'exercici 2008, d'actualització dels tipus de gravamen de diversos tributs**, publicada en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra número 008/2008, de data 30 de gener. *pàg. 27*

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 13 de febrer de 2008, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern en data 31 de gener, sota el títol **Projecte de llei de la seguretat i la salut en el treball** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 26 de març del 2008, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 13 de febrer del 2008

Joan Gabriel i Estany
Síndic General

Projecte de llei de la seguretat i la salut en el treball

Índex

Exposició de motius

Títol I. Disposicions generals

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. Objecte

Article 2. Àmbit d'aplicació

Article 3. Definicions

Article 4. Actuacions de l'Administració en matèria de prevenció

Capítol segon. Drets i obligacions, i principis generals de prevenció

Article 5. Disposicions generals sobre la protecció davant dels riscos laborals

Article 6. Obligacions generals dels empresaris

Article 7. Principis de l'activitat preventiva

Article 8. Planificació de l'activitat preventiva i avaluació dels riscos

Article 9. Cooperació i coordinació d'activitats

Article 10. Obligacions de les empreses concurrents en un centre de treball

Article 11. Obligacions de l'empresari o empresària titular d'un centre de treball en el qual concorren treballadors d'altres empreses i obligacions de l'empresari o empresària principal

Article 12. Equips de treball i mitjans de protecció

Article 13. Funcions dels serveis de prevenció i de protecció

Article 14. Modalitats organitzatives dels serveis de prevenció

Article 15. Vigilància de la salut

Article 16. Organització de primers auxilis, lluita contra incendis, evacuació i actuacions en supòsits de risc greu i imminent

Article 17. Altres obligacions dels empresaris

Article 18. Delegats dels treballadors en matèria de seguretat i salut en el treball

Article 19. Comitè de seguretat i salut

Article 20. Competències i facultats del comitè de seguretat i salut

Article 21. Dret d'informació, consulta i participació dels treballadors

Article 22. Garanties dels delegats dels treballadors

Article 23. Formació dels treballadors

Article 24. Prevenció i protecció en relacions de durada determinada o de temporada i en empreses de treball temporal

Capítol tercer. Protecció dels treballadors especialment sensibles a determinats riscos

Article 25. Disposicions generals

Article 26. Protecció de la dona embarassada

Article 27. Protecció dels menors

Capítol quart. Obligacions dels treballadors

Article 28. Obligacions dels treballadors

Article 29. Faltes i sancions dels treballadors

Capítol cinquè. Obligacions dels fabricants, importadors i distribuïdors

Article 30. Obligacions dels fabricants, importadors i distribuïdors

Títol II. Responsabilitat i règim sancionador

Capítol primer. Infraccions i responsabilitat

Article 31. Responsabilitats

Article 32. Infraccions lleus

Article 33. *Infraccions greus*

Article 34. *Infraccions molt greus*

Article 35. *Reincidència*

Article 36. *Prescripció de les infraccions*

Capítol segon. Sancions

Article 37. *Sancions*

Article 38. *Criteris de graduació de les sancions*

Article 39. *Prescripció de les sancions*

Article 40. *El Servei d'Inspecció de Treball*

Article 41. *L'expedient sancionador*

Disposició addicional

Disposició transitòria

Disposició derogatòria única

Disposició transitòria

Disposició final

Annex I. *Activitats perilloses, insalubres o nocives pels elements, processos o substàncies que es manipulen*

Annex 2. *Classificació de les funcions i nivells de qualificació per desenvolupar activitats preventives*

Exposició de motius

El dret al treball i a la protecció de la salut recollits en els articles 29 i 30 de la Constitució tenen la consideració jurídica de principis econòmics i socials que l'Estat ha de protegir i fomentar.

Es tracta, doncs, d'un mandat constitucional que implica la necessitat de desenvolupar polítiques actives orientades a aconseguir la màxima protecció de la salut i la integritat física dels treballadors. Aquestes polítiques s'inscriuen en la voluntat de millorar les condicions de treball de forma harmonitzada amb la resta de països europeus.

La Llei implica treballadors i empresaris en la seva pròpia protecció, la dels seus companys i subalterns, i estableix criteris que estructurin tota la normativa reglamentària que en el futur haurà de promulgar el Govern i que haurà d'incidir, en primer lloc, en els sectors de l'activitat on, per raons de risc, és més aconsellable una actuació reglamentària, i més endavant en els que tenen un índex més baix de sinistralitat.

La implicació dels treballadors en la seva pròpia seguretat es fa evident en la figura dels delegats que, juntament amb l'empresari, la direcció o les persones encarregades, han d'establir i aplicar les mesures de

prevenció de riscos que siguin necessàries en l'activitat que duguin a terme.

La Llei recull els principis generals de protecció que hi ha en la majoria de països europeus, i equiparant l'Estat andorrà, en matèria de prevenció de riscos, als estàndards dels països veïns. La regulació establerta es configura com un marc mínim que ha de ser desenvolupat posteriorment mitjançant l'actuació reglamentària del Govern, però també mitjançant els reglaments interns de les empreses i els acords i convenis que es puguin formalitzar en matèria de seguretat entre empresaris i treballadors, que han de respectar els mandats mínims que estableix aquesta Llei.

El títol I es refereix a les disposicions generals, delimitant en el seu capítol primer l'objecte i l'àmbit d'aplicació, i conté definicions sobre una sèrie de conceptes necessaris per a la interpretació de la Llei, així com els principis que han de regir l'actuació del Govern en matèria de prevenció. En el capítol segon es recullen els drets, les obligacions i els principis generals de la prevenció i la protecció. Convé destacar que la prevenció i la protecció en matèria de seguretat i salut en el treball es configura com un dret de la persona treballadora al qual segueix el deure correlatiu de l'empresa de garantir-la en tots els aspectes relacionats amb el treball. És important tenir en compte que l'atribució de responsabilitats als mateixos treballadors en aquesta matèria i el recurs a la contractació de persones o entitats especialitzades alienes a l'empresa tenen l'objectiu de completar l'acció de l'empresa.

D'altra banda, aquest títol conté els principis de l'activitat preventiva. La filosofia de la norma és el reconeixement que l'actuació de l'empresa no s'exhaureix en el compliment formal d'una sèrie d'obligacions, sinó que inclou la planificació de l'activitat preventiva des de l'inici del projecte empresarial, amb una avaluació inicial dels riscos propis del treball i una actualització periòdica d'aquesta avaluació quan el canvi de circumstàncies ho aconselli. De forma paral·lela, són indispensables la informació i la formació dels treballadors sobre l'abast real dels riscos i les mesures que han d'adoptar per prevenir-los i evitar-los, d'acord amb les característiques de cada centre de treball i dels treballadors implicats.

La coexistència cada cop més freqüent de treballadors de dues o més empreses en un mateix centre de treball requereix una coordinació de l'activitat preventiva, que queda prou recollida en aquest capítol, en especial quan es tracta de subcontractes d'obres o serveis. En aquest cas l'empresa principal té l'obligació cabdal de vigilar que

els subcontractistes compleixin amb la normativa de prevenció.

Té una importància capital instaurar serveis de prevenció i protecció, adaptats a l'empresa. En les empreses de menys de 10 treballadors, el mateix empresari pot desenvolupar les funcions de forma personal si compleix uns requisits determinats. Quan l'empresa té una dimensió més gran, s'han de designar entre els treballadors un o diversos responsables segons el nombre de treballadors, a més de recórrer si és necessari a un servei de prevenció aliè. La Llei recull les condicions que han de complir les empreses especialitzades per actuar com a serveis de prevenció. Finalment, hi ha la possibilitat de disposar d'un servei propi de prevenció, encara que sotmès a un control extern a càrrec d'empreses homologades, amb una periodicitat de 5 anys.

La vigilància de la salut és un altre dels aspectes primordials, i s'ha d'efectuar en funció dels riscos inherents al treball. Es regeix pels principis de voluntarietat i confidencialitat.

Els drets de consulta i participació es regulen de forma detallada en aquest capítol. Es parteix del sistema de representació de la plantilla recollit en el Codi de relacions laborals. El Comitè de Seguretat i Salut és l'òrgan en què es troben els representants de l'empresa i els de la plantilla, i té assignades una sèrie de competències en matèria de participació en temes tan importants com l'elaboració i la discussió de plans de prevenció o la introducció de noves tecnologies, amb iniciativa per proposar mètodes i procediments que incideixin en la millora de les condicions o en la correcció de deficiències.

Igualment, es recull un catàleg de drets d'informació, consulta i participació dels treballadors, així com les garanties dels delegats dels treballadors en matèria de seguretat i salut en el treball.

La formació és un altre dels pilars de la Llei, de forma que es considera obligatòria per a la persona treballadora i s'ha d'impartir en el moment de la contractació o davant qualsevol canvi que afecti les funcions o els equips de treball o les tecnologies necessàries per exercir-les.

En aquest capítol, finalment, es troben diverses normes sobre protecció de treballadors contractats per empreses de treball temporal, de treballadors especialment sensibles a determinats riscos o discapacitats físics o psíquics, la protecció de la maternitat o dels menors.

El capítol tercer se centra en les obligacions dels treballadors, conseqüència lògica de la implicació de tots i cadascun dels agents socials, per tal com la seva actuació pot influir en la seva pròpia seguretat i salut i en la dels seus companys.

El capítol quart es refereix a les obligacions de fabricants, importadors i distribuïdors en la mesura que la seva activitat pugui influir en la seguretat i la salut en el treball i sense perjudici del compliment de la normativa sanitària i sobre seguretat i qualitat industrial.

El títol II es dedica a la responsabilitat i el règim administratiu sancionador. El capítol primer es refereix a la responsabilitat de les empreses, que és administrativa però compatible amb la responsabilitat penal i amb la civil pels danys i perjudicis derivats de l'incompliment i es configura com a solidària entre l'empresa principal i els subcontractistes. Les infraccions es recullen en el capítol primer així com la reincidència i la prescripció.

En el capítol segon s'estableixen les sancions, es defineixen les funcions i les competències del Servei d'Inspecció de Treball en relació amb la vigilància de la prevenció de riscos laborals i les característiques de l'expedient sancionador.

La disposició addicional faculta el Govern per desenvolupar la Llei reglamentàriament, amb consulta prèvia als empresaris i els treballadors.

La disposició transitòria estableix un termini per tal que les empreses adaptin la seva organització als requeriments de la Llei, sense perjudici de l'obligació de vetllar per la seguretat col·lectiva i individual i per la salut dels treballadors.

Finalment, la Llei incorpora uns annexos en què es relacionen les activitats considerades perilloses, insalubres i nocives (annex 1), i la classificació de funcions i nivells de preparació per al desplegament d'activitats preventives.

Títol I. Disposicions generals

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. Objecte

L'objecte d'aquesta Llei és la prevenció dels riscos laborals i la protecció de la seguretat i de la salut, l'eliminació o la disminució de factors de risc, d'accident laboral o malaltia professional, la informació, la consulta, la participació, la formació dels treballadors i dels seus delegats, així com les línies generals per aplicar els principis esmentats i les mesures per promoure la millora de la seguretat i la salut en el treball.

Aquesta Llei no afecta les disposicions legals, reglamentàries i convencionals existents o futures que siguin més favorables per a la protecció de la seguretat i de la salut dels treballadors, sense perjudici que les disposicions de caràcter laboral

contingudes en aquesta Llei i en els reglaments que la desenvolupin en el futur tinguin en tot cas el caràcter de mínim irrenunciable, i puguin ser millorades i completades mitjançant convenis entre empresaris i treballadors.

Article 2. Àmbit d'aplicació

1. Aquesta Llei s'aplica a tots els sectors d'activitats.
2. Aquesta Llei no és aplicable quan s'hi oposin les particularitats inherents a determinades activitats específiques en l'àmbit de les funcions públiques de Servei de Policia, Cos Especial de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvament, determinades actuacions del Servei de Duana o del Centre Penitenciari i activitats específiques en els serveis de protecció civil.

En aquests casos, s'ha de vetllar perquè la seguretat i la salut dels treballadors quedin assegurades en la mesura que sigui possible en les normatives específiques, d'acord amb els objectius d'aquesta Llei.

3. Aquesta Llei no és aplicable al treball al servei de la llar familiar, sense perjudici de l'obligació del patró domèstic de vetllar, amb la diligència exigible, perquè el treball de les persones empleades es desenvolupi amb les condicions degudes de seguretat i higiene.

Article 3. Definicions

Als efectes d'aquesta Llei s'entén per:

- a) *Persona treballadora/treballador*, la persona contractada de manera verbal o escrita per un empresari, inclosos els treballadors en pràctiques i els aprenents, inclosos els funcionaris i altres persones al servei de l'Administració pública.
- b) *Empresari*, la persona física o jurídica que sigui titular de la relació laboral amb el treballador i tingui la responsabilitat de l'empresa, i l'Administració pública tal com està definida al Codi de l'Administració.
- c) *Centre de treball*, lloc físic, edificat o no, on els treballadors desenvolupen la seva activitat laboral i on han de romandre o accedir per raó de la feina.
- d) *Delegats dels treballadors en matèria de seguretat i salut*, qualsevol persona elegida com a delegada de personal, de conformitat amb el Codi de relacions laborals, que representa els treballadors en matèria de prevenció de riscos i protecció de la seguretat i de la salut en el treball.
- e) *Responsable de seguretat i salut*, la persona o l'empresa designada per l'empresari per a la prevenció i la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors i per intervenir en cas de sinistre amb lesions en les persones adoptant i ordenant les

mesures d'urgència que siguin adequades i que integra el servei de prevenció de l'empresa.

f) *Serveis de prevenció i de protecció*, el conjunt de mitjans humans i materials necessaris per desenvolupar l'activitat de prevenció de riscos laborals de l'empresa amb la finalitat de garantir la protecció adequada de la seguretat i la salut dels treballadors.

g) *Prevenció*, el conjunt de disposicions o mesures adoptades o previstes en totes les fases d'activitat de l'empresa, amb la finalitat d'evitar o de disminuir els riscos laborals.

h) *Risc laboral*, la possibilitat que un treballador pateixi un determinat dany derivat del treball. Per qualificar-lo en funció de la seva gravetat, s'ha de valorar conjuntament tant la probabilitat que es produeixi el dany com la severitat del mateix dany.

i) *Risc laboral greu i imminent*, el que sigui probable racionalment que es materialitzi en un futur immediat i pugui suposar un dany greu per a la salut dels treballadors.

En el supòsit d'exposició a agents susceptibles de causar danys greus a la salut dels treballadors, s'ha de considerar que hi ha un risc greu i immediat quan sigui probable racionalment que es materialitzi en un futur immediat una exposició a aquests agents de la qual puguin resultar danys greus per a la salut, encara que aquests no es manifestin de manera immediata.

j) *Danys derivats del treball*, les malalties, patologies o lesions sofertes a causa del treball o amb motiu del treball.

k) *Procés, activitats, operacions, equipaments o productes potencialment perillosos*, els que en absència de mesures preventives específiques originin riscos per a la seguretat i salut dels treballadors que els desenvolupen o en fan ús.

l) *Condicions de treball*, característiques del treball que puguin tenir una influència significativa en la creació de riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors. Es consideren incloses en la definició.

- Les característiques generals dels locals, instal·lacions, equipaments, productes i altres estris del centre de treball.

- La natura dels agents físics, químics i biològics presents en l'ambient de treball i les intensitats, les concentracions i els nivells de presència corresponents.

- Els procediments per utilitzar els agents esmentats que influeixin en la creació d'un risc.

- Totes les altres característiques del treball, incloses les relatives a la seva organització, ordenació i

durada, que influeixin en la magnitud dels riscos a què es trobi exposat el treballador.

m) *Equipament de treball*, qualsevol màquina, aparell, instrument o instal·lació utilitzada en el treball.

n) *Equip de protecció individual*, l'equipament destinat a ser portat o utilitzat per la persona treballadora perquè el protegeixi d'un o més riscos laborals, així com els seus complements i accessoris destinats a la mateixa finalitat.

Article 4. Actuacions del Govern en matèria de prevenció

El Govern ha de fomentar la prevenció, la vigilància i el control del compliment de la normativa sobre seguretat i salut en el treball, mitjançant:

a) La promoció de la prevenció mitjançant la informació, la divulgació, la formació, la recerca en matèria preventiva i el seguiment de les actuacions preventives que es duguin a terme a les empreses.

b) Vetllar pel compliment de la normativa de seguretat i salut mitjançant l'exercici de les seves facultats de vigilància i control.

c) Sancionar l'incompliment de la normativa de seguretat i salut per part de les persones físiques o jurídiques responsables dins l'àmbit del dret administratiu sancionador.

Capítol segon. Drets i obligacions, i principis generals de la prevenció i la protecció

Article 5. Disposicions generals sobre la prevenció i la protecció davant dels riscos laborals

1. Els treballadors tenen dret a una prevenció i protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el treball. En correspondència l'empresa té el deure de garantir la seguretat i la salut dels treballadors en tots els aspectes relacionats amb el treball.

2. Les obligacions dels treballadors previstes a la Llei, l'atribució de funcions en matèria de protecció i prevenció a treballadors de la mateixa empresa o el recurs a la contractació de persones o entitats especialitzades alienes a l'empresa per desenvolupar les activitats preventives, complementen les accions de l'empresari, que no queda exempt de les seves responsabilitats en matèria de salut i protecció dels treballadors, sense perjudici de les accions que pugui exercir, si escau, contra qualsevol altra persona.

3. L'empresa no té responsabilitat quan el fet danyós es derivi de circumstàncies que li siguin alienes, anormals o imprevisibles o de fets excepcionals o en cas de negligència de la persona treballadora, les conseqüències dels quals no hagin pogut ser evitades malgrat tota la diligència emprada, i en general el cas fortuït o la força major.

4. El cost de les mesures relatives a la seguretat i la salut en el treball no pot anar mai a càrrec de la persona treballadora.

Article 6. Obligacions generals dels empresaris

Els empresaris, en compliment del seu deure de protecció, han de garantir la seguretat i la salut dels treballadors, en tots els aspectes relacionats amb la feina. Amb aquesta finalitat han de prevenir els riscos laborals mitjançant la integració de l'activitat preventiva i l'adopció de totes les mesures necessàries per protegir la seguretat i la salut dels treballadors, amb totes les especialitats que es recullen en els articles següents sobre avaluació de riscos, informació, consulta i participació i formació dels treballadors, actuació en supòsits d'emergència i risc greu i imminent, vigilància de la salut, en els termes que estableix el capítol segon.

Els empresaris han de complir les obligacions que estableix la normativa sobre prevenció i protecció de riscos, vetllar perquè les mesures establertes s'adaptin a qualsevol canvi de les circumstàncies i cercar la millora de la prevenció i la seguretat en les situacions existents.

Article 7. Principis de l'activitat preventiva

1. Correspon a l'empresa aplicar les mesures necessàries per a la prevenció i protecció previstes a l'article anterior, d'acord amb els principis generals de prevenció següents:

a) Evitar els riscos.

b) Avaluar els riscos que no es poden evitar.

c) Planificar la prevenció, cercant un conjunt coherent que integri la tècnica, l'organització del treball, les condicions de treball, les relacions socials i la influència dels factors ambientals en el treball.

d) Combatre els riscos en el seu origen.

e) Adaptar el treball a la persona, tant pel que fa a la concepció dels llocs de treball com a l'elecció dels equipaments i els mètodes de treball i de producció, amb mires, en particular, a atenuar el treball monòton i el treball repetitiu i a reduir-ne els efectes en la salut.

f) Tenir en compte l'evolució de la tècnica.

g) Substituir allò que és perillós per allò que té poc o cap perill.

h) Adoptar mesures que anteposin la protecció col·lectiva a la individual.

i) Donar les instruccions degudes als treballadors.

2. També correspon a l'empresa:

- a) Quan confii tasques a un treballador, prendre en consideració les seves capacitats professionals en matèria de seguretat i de salut.
- b) Procurar que la planificació i la introducció de noves tecnologies siguin objecte de consultes amb els treballadors i/o els seus delegats, pel que fa a les conseqüències per a la seguretat i la salut dels treballadors, relacionades amb l'elecció dels equipaments, les condicions de treball i l'impacte dels factors ambientals en el treball.
- c) Adoptar les mesures adequades perquè solament els treballadors que hagin rebut informació adequada puguin accedir a les zones de risc greu i específic.
- d) Regular els horaris de treball i els períodes de descans en funció dels riscos majors o menors que pugui generar l'activitat.
- e) En relació amb l'efectivitat de les mesures preventives, preveure les distraccions o les imprudències no temeràries que podria cometre la persona treballadora.

Article 8. Planificació de l'activitat preventiva i avaluació dels riscos

1. Sense perjudici de la resta de disposicions d'aquesta Llei, l'actuació preventiva de l'empresari s'ha de planificar a partir d'una avaluació inicial i general dels riscos per a la seguretat i salut dels treballadors, tenint en compte el tipus d'activitat de l'empresa, les característiques dels llocs de treball existents i dels treballadors que hagin d'ocupar-los.
2. Quan canviïn les condicions de treball cal actualitzar l'avaluació i, en qualsevol cas, s'han de revisar, si és necessari, en el supòsit que s'hagi produït un dany per a la salut.
3. Els riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors s'han d'avaluar de manera contínua.
4. Si els resultats de l'avaluació ho requereixen, l'empresa ha de prendre les mesures de protecció necessàries amb la finalitat de garantir un nivell més alt de protecció de la seguretat i de la salut dels treballadors. Aquestes mesures s'han d'integrar en el conjunt d'activitats de l'empresa i en tots els nivells jeràrquics.
5. En el supòsit que s'hagi produït un dany per a la salut, l'empresa ha de dur a terme una investigació per detectar-ne la causa amb la finalitat d'eradicar-la o minimitzar-la i prendre les mesures de protecció adequades.

Article 9. Cooperació i coordinació d'activitats

1. Sense perjudici de les altres disposicions d'aquesta Llei, quan en un mateix centre de treball hi estiguin presents treballadors de dues o més empreses, els

empresaris han de cooperar en l'aplicació de les disposicions relatives a la seguretat i la salut.

Amb aquesta finalitat, han de coordinar les activitats empresarials per a l'aplicació coherent dels principis generals de prevenció i protecció a tots els treballadors de les empreses concurrents en el centre de treball, mitjançant l'aplicació correcta dels mètodes de treball, el control de les interaccions de totes les activitats desenvolupades, la informació mútua dels riscos, la informació als seus treballadors respectius, i/o als seus delegats, de les activitats desenvolupades en el centre de treball per totes les empreses i l'adequació de les mesures de prevenció i protecció davant dels riscos existents.

2. Als efectes del compliment de les obligacions de cooperació i coordinació d'activitats, s'entén per:

a) *Empresari titular del centre de treball*, la persona física o jurídica que disposa de l'organització i la gestió pròpia de l'empresa, i assumeix els riscos, les obligacions i les responsabilitats propis de l'activitat empresarial.

b) *Empresari principal*, la persona física o jurídica que assumeix contractualment davant l'empresari titular, amb mitjans propis o aliens, el compromís d'executar la totalitat o part de les obres o serveis amb subjecció al contracte, corresponents a la seva pròpia activitat i que es duguin a terme en el seu centre de treball.

c) Quan l'empresari titular porti a terme directament amb mitjans propis la totalitat de l'obra o servei o determinades parts concretes de l'obra o servei esmentats, té la consideració d'empresari principal als efectes d'aquesta Llei.

Article 10. Obligacions de les empreses concurrents en un centre de treball

1. Obligació de cooperació. El compliment del deure de cooperació en l'aplicació de la normativa sobre prevenció obliga cadascuna de les empreses concurrents a informar-se recíprocament sobre els riscos específics de les activitats que desenvolupin en el centre de treball i que puguin afectar els treballadors de les altres empreses, especialment els que es puguin veure agreujats o modificats per circumstàncies derivades de la concurrència d'activitats.

2. La informació ha de tenir les característiques següents:

a) Ha de ser suficient i ha de donar-se a l'inici de les activitats, quan es produeixi un canvi en les activitats concurrents que sigui rellevant a efectes preventius i quan s'hagi produït una situació d'emergència o un accident.

b) Ha de donar-se per escrit quan alguna de les empreses concurrents generi riscos qualificats de greus o molt greus.

c) L'han de tenir en compte tots els empresaris concurrents en el centre de treball a l'hora de planificar la seva activitat preventiva amb la finalitat d'aplicar de manera coherent i responsable la prevenció dels riscos propis de la seva activitat que poden sorgir o agreujar-se, precisament, per la concurrència amb altres activitats desenvolupades en el mateix centre de treball.

d) Cada empresari ha d'informar els seus treballadors respectius dels riscos derivats de la concurrència d'activitats empresarials en el mateix centre de treball.

3. Obligació de coordinació. La cooperació eficaç en la prevenció dels riscos laborals obliga els empresaris concurrents en un mateix centre de treball a establir mitjans de coordinació per a la prevenció de riscos laborals que tinguin en compte el grau de perill de les activitats que es desenvolupin en el centre de treball, el nombre de treballadors de les empreses concurrents i la durada de la concurrència de les activitats desenvolupades per les dites empreses.

4. Sense perjudici dels que puguin establir les empreses concurrents en un centre de treball, es consideren mitjans de coordinació els següents:

a) Designar una o més persones com a encarregades de la coordinació de les activitats preventives.

b) Intercanviar informació i comunicacions i fer reunions periòdiques, les empreses concurrents.

c) Donar instruccions.

5. Determinació dels mitjans de coordinació. Els empresaris concurrents en el centre de treball, abans de l'inici de les activitats, han d'establir els mitjans de coordinació que estimin necessaris per assolir l'objectiu que els principis generals de prevenció i protecció s'apliquin de manera coherent per a tots els treballadors de les empreses concurrents en el centre de treball.

6. Els mitjans de coordinació han d'actualitzar-se sempre que no resultin adequats per assolir l'objectiu.

7. La iniciativa per establir els mitjans de coordinació correspon a l'empresari titular del centre de treball si els seus treballadors hi fan activitats i, en el seu defecte, a l'empresari principal.

8. Designació d'una o més persones encarregades de la coordinació d'activitats preventives. Es considera un mitjà preferent de coordinació, la designació d'una o més persones com a encarregades de coordinar les activitats preventives quan concorrin dos o més de les circumstàncies següents:

a) Que una de les empreses concurrents faci activitats considerades perilloses o amb riscos especials que poden afectar la seguretat i la salut dels treballadors de les empreses concurrents.

b) Que sigui difícil controlar les interaccions de totes les activitats desenvolupades que poden generar riscos greus o molt greus.

c) Que la coordinació d'activitats sigui especialment difícil a conseqüència del nombre d'empreses i treballadors concurrents, del tipus d'activitats desenvolupades i de les característiques del centre de treball.

Article 11. Obligacions de l'empresari titular d'un centre de treball en el qual concorren treballadors d'altres empreses i obligacions de l'empresari principal

1. Correspon a l'empresari titular d'un centre de treball en el qual concorren treballadors d'altres empreses:

a) A més de complir amb les obligacions descrites en els apartats 1, 2 i 3 de l'article 10 quan els seus treballadors desenvolupen activitats en el mateix centre, informar els altres empresaris i donar-los instruccions sobre els riscos propis del centre de treball que puguin afectar les activitats que duen a terme, i també sobre les mesures preventives en relació amb els riscos i les mesures d'emergència establertes.

b) Donar informació i instruccions suficients i adequades als riscos existents al lloc de treball que poden afectar els treballadors de les empreses concurrents, proporcionar-les abans de l'inici de les activitats o quan es produeixi un canvi i donar-les per escrit quan els riscos existents siguin greus o molt greus.

2. Correspon a l'empresari principal:

a) A més de complir amb les obligacions descrites en els apartats 1, 2 i 3 de l'article 10 i en l'apartat 1 d'aquest article, vetllar perquè les empreses contractades o subcontractades d'obres o serveis corresponents a la seva pròpia activitat i que es desenvolupin en el mateix centre de treball compleixin la normativa de prevenció i protecció de riscos laborals.

b) Amb aquesta finalitat, exigir a les empreses contractades o subcontractades d'obres o serveis:

- Que acreditin per escrit que han avaluat els riscos i han planificat la seva activitat preventiva pel que fa a les obres i els serveis contractats,

- Que acreditin per escrit que han complert les obligacions d'informació i formació en relació amb els treballadors que han de treballar en el centre.

L'empresa contractista que subcontracti una altra empresa per dur a terme una part de l'obra o servei ha d'exigir les acreditacions descrites en aquest apartat i les ha de lliurar a l'empresa principal.

3. El que es disposa en aquest article s'entén sense perjudici de les facultats de vigilància i control que corresponen a l'Administració en virtut del que disposa l'article 4 i el títol II.

Article 12. Equips de treball i mitjans de protecció

En compliment del deure de protecció de la seguretat i salut dels treballadors, correspon als empresaris:

a) Prendre les mesures necessàries amb la finalitat que els equips de treball siguin els adequats a la feina que s'ha de desenvolupar de manera que es garanteixi la seguretat i la salut dels treballadors que els utilitzin.

b) Si l'ús d'un equip de treball pot ocasionar un risc específic per a la seguretat i la salut dels treballadors, vetllar perquè l'ús de l'equip de treball quedi reservat als treballadors que se n'encarreguin.

c) Assegurar-se que els treballs de reparació, transformació, manteniment i conservació de l'equip de treball siguin efectuats per treballadors específicament capacitats.

d) Proporcionar als treballadors els equips de protecció individuals adequats als treballs que han de dur a terme i vetllar pel seu ús efectiu quan siguin necessaris per la natura dels treballs que cal fer o quan els riscos no es puguin reduir o minimitzar per mitjans tècnics de protecció col·lectiva o mitjançant mesures, mètodes o procediments de protecció del treball.

Article 13. Funcions dels serveis de prevenció i protecció

1. El servei de prevenció i protecció el constitueixen el conjunt de mitjans humans i materials necessaris per prevenir els riscos laborals de l'empresa i garantir la protecció adequada de la seguretat i la salut de la persona treballadora.

2. El servei de prevenció i protecció ha de disposar dels mitjans necessaris i els seus recursos tècnics han de ser suficients i adequats per complir les funcions i les activitats preventives següents:

a) El disseny, l'aplicació i la coordinació dels plans i programes d'actuació preventiva.

b) L'avaluació dels factors de risc que puguin afectar la seguretat i la salut dels treballadors durant la seva activitat laboral.

c) La determinació de les prioritats en l'adopció de les mesures preventives adequades i la vigilància de l'eficàcia.

d) La informació i la formació dels treballadors per evitar els riscos de l'activitat que desenvolupen.

e) La prestació dels primers auxilis i la implantació de plans d'emergència.

Article 14. Modalitats organitzatives dels serveis de prevenció

Els empresaris poden complir les obligacions de prevenció i protecció per mitjà d'un sol model d'organització dels que s'estableixen en aquest article o combinar-lo amb altres; han de garantir sempre la coordinació de tots els participants i han d'informar les persones o empreses de prevenció dels factors que saben o sospiten que repercuteixen en la seguretat i la salut dels treballadors i han de tenir accés a les informacions esmentades en l'article 20, apartat 1.a).

En compliment del deure de prevenció i protecció, els empresaris han d'adoptar un o diversos dels models d'organització següents:

a) Assumpció personal pel mateix empresari. En les empreses de menys de 10 treballadors, l'empresari pot assumir personalment la prevenció i no designar cap responsable si:

- Habitualment exerceix la seva activitat en el centre de treball.

- Té les capacitats necessàries per dur a terme les funcions preventives d'acord amb el que s'estableix en l'annex 2.

- Les activitats que es desenvolupen en el centre de treball no estan incloses en l'annex 1.

b) Designació de treballadors. Els empresaris poden designar un o diversos treballadors com a responsables de seguretat i salut en funció del nombre de treballadors de l'empresa i segons l'escala mínima següent:

- De 10 a 50 treballadors, 1 treballador designat;

- De 51 a 100 treballadors, 2 treballadors designats i

- Més de 100 treballadors, 3 treballadors designats.

Els treballadors designats han de tenir la capacitat que correspon per dur a terme les funcions preventives d'acord amb el que s'estableix en l'annex 2.

Els mitjans que l'empresari posi a disposició dels treballadors designats i el temps de què disposin per desenvolupar la seva activitat han de ser els necessaris per acomplir adequadament les funcions.

c) Servei de prevenció aliè. Si els treballadors designats o les competències de l'empresa són insuficients per organitzar i executar la prevenció i la protecció establertes, els empresaris han de recórrer

a empreses de prevenció especialitzades i acreditades perquè les portin a terme totalment o parcialment.

Poden actuar com a serveis de prevenció les empreses especialitzades que compleixin els requisits següents:

- Disposar de l'organització, les instal·lacions, el personal o els professionals contractats i els equips necessaris per dur a terme, d'una manera adequada, l'activitat preventiva que hagin concertat, tenint en compte el tipus, l'extensió i la freqüència dels serveis preventius que han de desenvolupar i la ubicació dels centres de treball en els quals han de dur a terme l'activitat.

En qualsevol cas, les empreses especialitzades han de tenir, com a mínim, els mitjans següents:

- Professionals contractats amb la qualificació necessària per exercir les funcions de nivell superior que es defineixen en l'annex II, amb un mínim d'un expert per encarregar-se de cadascuna de les especialitats preventives de medicina del treball, seguretat en el treball, higiene industrial, i ergonomia i psicociologia aplicada. També han de disposar del personal necessari amb la capacitat requerida per exercir les funcions dels nivells bàsic i mitjà descrites en l'annex II, segons les característiques de les empreses.

- Les instal·lacions i la instrumentació necessàries per efectuar les proves, els reconeixements, els mesuraments, les anàlisis i les avaluacions habituals en la pràctica de les especialitats esmentades, com també per fer activitats formatives i divulgatives.

- Constituir una garantia que cobreixi la seva responsabilitat eventual.

- No mantenir amb les empreses concertades vincles comercials, financers o de qualsevol altra mena diferents dels de l'activitat preventiva que hagin de dur a terme, que puguin afectar la independència i influir en el resultat de les activitats preventives.

- Obtenir l'aprovació del ministeri titular de salut pel que fa als aspectes sanitaris.

- Obtenir l'acreditació del departament encarregat de treball, que és l'autoritat competent per tramitar les sol·licituds i atorgar les acreditacions corresponents.

Les empreses que vulguin ser acreditades com a empreses que ofereixen els serveis de prevenció per a altres empreses han de presentar una sol·licitud raonada i han d'adjuntar un projecte en el qual facin constar:

- Aspectes bàsics de l'activitat preventiva que pretén desenvolupar, previsió del nombre d'empreses i volum de treballadors en què té capacitat per estendre's l'activitat preventiva.

- Previsió de la dotació de personal per al desenvolupament de l'activitat amb indicacions de les qualificacions professionals.

- Compromís de subscriure una pòlissa d'assegurança per un import mínim de 900.000 €.

- Aprovació provisional. El departament encarregat de treball trameta una còpia de la sol·licitud i del projecte al ministeri titular de salut per a la comprovació i aprovació del compliment dels requisits de caràcter sanitari.

- El departament encarregat de treball, un cop rebuda la decisió del ministeri titular de salut i revisada tota la documentació, ha de resoldre provisionalment en el termini d'un mes a partir de la data d'entrada de la sol·licitud, sobre l'acceptació o denegació. Si transcorregut aquest termini no s'ha resolt s'entendrà desestimada la petició.

- Eficàcia de l'acreditació. L'eficàcia de la resolució estimatòria provisional de l'acreditació està subordinada a l'elaboració efectiva del projecte. Amb aquesta finalitat l'empresa sol·licitant ha d'acreditar, en el termini d'un mes a partir de la notificació de la resolució provisional, que ha executat el projecte mitjançant la comunicació al departament encarregat de treball de les dades i els documents següents:

- - Dades d'identificació legals.

- - Contractes del personal amb menció de la qualificació professional.

- - Situació de les instal·lacions.

- - Pòlissa d'assegurança contractada.

- Si l'empresa sol·licitant no acredita l'execució del projecte en el termini previst, l'autorització provisional es considera caducada.

- El departament encarregat de treball, si escau, trameta una còpia de la sol·licitud i del projecte al Ministeri de Salut amb la finalitat de comprovar el compliment dels requisits de caràcter sanitari que preveu el projecte.

- A la vista dels informes rebuts, el departament encarregat de treball ha de dictar una resolució que ratifiqui o rectifiqui l'autorització provisional en el termini de dos mesos.

- Manteniment de les condicions d'acreditació. Les empreses ja acreditades han de mantenir les condicions en les quals es va basar la seva acreditació i, si es modifiquen les condicions, han de comunicar-ho al departament encarregat de treball.

- Les autoritats laboral i sanitària poden verificar, en l'àmbit de les seves competències, el compliment de les condicions exigides i, si no es compleixen, han de

comunicar-ho al departament encarregat de treball, el qual pot extingir l'acreditació.

d) *Control del servei de prevenció propi.* Les empreses que tinguin servei de prevenció propi s'han de sotmetre a un control extern per part d'empreses homologades en prevenció cada cinc anys amb l'objectiu de comprovar com s'ha fet l'avaluació inicial i les periòdiques, i analitzar-ne els resultats. Les persones encarregades d'aquest control no poden tenir cap vincle amb l'empresa.

Article 15. Vigilància de la salut

1. L'empresa ha de vetllar per la vigilància periòdica de l'estat de salut dels treballadors en funció dels riscos inherents a l'activitat laboral, la qual va a càrrec de persones externes a l'empresa o de serveis de prevenció amb personal capacitat per dur a terme aquesta tasca.

2. L'execució de la vigilància requereix que la persona treballadora doni el consentiment, excepte si el reconeixement mèdic és imprescindible per verificar si l'estat de salut de la persona pot ser un risc per a si mateixa, per als altres treballadors o per a altres persones alienes a l'empresa.

3. La vigilància de la salut s'ha de fer respectant el dret a la intimitat i dignitat de la persona treballadora i la confidencialitat de la informació relacionada amb el seu estat de salut. Les dades relatives a la salut no poden ser utilitzades amb finalitats discriminatòries ni en perjudici de la persona treballadora i estan sotmeses a les garanties que estableix la Llei 15/2003, del 18 de desembre, qualificada de protecció de dades personals.

4. Els resultats del control de la salut s'han de comunicar a la persona treballadora. Només el personal mèdic o les autoritats sanitàries tenen accés a la informació mèdica de caràcter personal, de conformitat amb les garanties que estableix la Llei 15/2003, del 18 de desembre, qualificada de protecció de dades personals.

5. L'empresa ha de ser informada de les conclusions que es derivin dels reconeixements efectuats en relació amb l'aptitud dels treballadors per desenvolupar la feina o en relació amb la necessitat de millorar o d'introduir mesures de prevenció i protecció.

Article 16. Organització de primers auxilis, lluita contra incendis, evacuació i actuacions en supòsits de risc greu i imminent

1. L'empresa ha d'adoptar, en matèria de primers auxilis, de lluita contra incendis i d'evacuació dels treballadors, les mesures necessàries, adaptades al volum i el caràcter de les activitats de l'empresa.

Igualment, han d'organitzar la comunicació i l'avís immediat a serveis exteriors, en particular en matèria de primers auxilis, d'assistència mèdica d'urgència, salvament i lluita contra incendis.

L'empresa, o els seus serveis de prevenció i protecció, han de designar el treballador o els treballadors encarregats de posar en pràctica els primers auxilis, la lluita contra incendis i l'evacuació dels treballadors.

Els treballadors esmentats han de tenir com a mínim la formació de nivell bàsic (annex 2), ser suficientment nombrosos i disposar del material adequat, tenint en compte el volum d'activitat i/o els riscos específics de l'empresa.

En les empreses de menys de 10 treballadors, l'empresari, si té les capacitats necessàries, pot assumir personalment les funcions previstes al paràgraf anterior.

2. Si els treballadors estan exposats a un risc greu o imminent o poden estar-hi exposats, correspon a l'empresa:

a) Informar tan ràpidament com sigui possible tots els treballadors que estiguin exposats a riscos de perill greu i imminent o puguin estar-hi exposats, tant del risc com de les disposicions adoptades o que s'han d'adoptar en matèria de protecció.

b) Adoptar les mesures i donar les instruccions que, en cas de perill greu, imminent i que no pugui evitar-se, permetin als treballadors interrompre la seva activitat i posar-se en lloc segur abandonant immediatament el lloc de treball. En aquest supòsit no es pot exigir a la persona treballadora que reprengui la seva activitat, llevat d'un supòsit degudament justificat per raons de seguretat i determinat prèviament i expressament.

c) Fer el necessari perquè els treballadors que no puguin posar-se en contacte amb el seu superior jeràrquic, tenint en compte la seva capacitat i els mitjans tècnics posats a la seva disposició, puguin adoptar les mesures necessàries per evitar les conseqüències del perill greu i imminent per a la seguretat dels treballadors i/o la d'altres persones alienes a l'empresa.

3. Els treballadors, en cas de perill greu, imminent i que no pugui evitar-se, tenen l'obligació d'allunyar-se del seu lloc de treball i/o d'una zona perillosa, i no poden patir cap perjudici per aquesta raó. Qualsevol canvi de categoria o lloc de treball realitzat com a represàlia per haver desobeït les ordres és nul de ple dret, sense perjudici que pugui ser considerat per la persona treballadora com un comiat injustificat.

L'actuació del treballador per evitar el perill no li pot ocasionar cap perjudici, excepte si ha actuat de mala fe o cometent una negligència.

Article 17. Altres obligacions dels empresaris

Correspon a l'empresari:

- a) Guardar els resultats de les avaluacions dels riscos per a la seguretat i la salut en el treball de les activitats que es desenvolupin o dels treballs que no hagin acabat.
- b) Determinar les mesures de protecció que cal adoptar i, si escau, el material de protecció que hagi d'utilitzar-se.
- c) Guardar i facilitar-la als treballadors -en termes que siguin comprensibles-, tota la informació continguda en la documentació sobre el funcionament i el manteniment correctes de la maquinària, els equips de protecció col·lectiva i individual i els estris de treball.

Article 18. Delegats dels treballadors en matèria de seguretat i salut en el treball

1. Els delegats de personal elegits de conformitat amb el que preveu el Codi de relacions laborals, representen els treballadors en matèria de seguretat i salut en el treball.
2. En les empreses de menys de 25 treballadors s'informa i es consulta directament als treballadors, excepte si aquests, en assemblea, majoritàriament nomenen un delegat.

Article 19. Comitè de seguretat i salut

1. El comitè de seguretat i salut és un òrgan paritari i col·legiat de participació, destinat a la consulta de les actuacions empresarials en matèria de prevenció de riscos.
2. S'ha de constituir un comitè de seguretat i salut en empreses o centres de treball de cent o més treballadors, que ha d'estar format, d'una banda, pels delegats dels treballadors, i d'altra banda, per l'empresari i/o els seus representants en igual nombre que els que representin els treballadors.
Poden participar en les reunions del comitè de seguretat i salut, els tècnics de prevenció que no en formin part o treballadors de l'empresa que estiguin qualificats en alguna qüestió concreta, sempre que ho sol·liciti alguna de les representacions del comitè. Aquesta participació és amb veu però sense vot.
3. El comitè de seguretat i salut es reuneix periòdicament i sempre que ho sol·liciti alguna de les seves representacions. A més, ha d'adoptar les normes de funcionament pròpies.

Les empreses que disposin de diversos centres de treball dotats de comitè de seguretat i salut poden acordar amb els treballadors, si escau, la creació d'un comitè de seguretat i salut intercentres, amb les funcions que es pactin.

Article 20. Competències i facultats del comitè de seguretat i salut

1. El comitè de seguretat i salut té assignades les competències següents:
 - a) Participar en l'elaboració, l'avaluació i la posada en pràctica dels plans de prevenció de riscos a l'empresa, els quals s'han de debatre abans de ser posats en pràctica i cooperar en tot el que faci referència a la seva incidència en la prevenció de riscos, els projectes en matèria de planificació, introducció de les noves tecnologies, organització i desenvolupament de les activitats de protecció i prevenció, projecte i organització de la formació en matèria de prevenció.
 - b) Promoure qualsevol iniciativa sobre mètodes i procediments per a la prevenció efectiva dels riscos i proposar a l'empresa la millora de les condicions o la correcció de les deficiències que es detectin.
2. El comitè de seguretat i salut està facultat per:
 - a) Conèixer directament la situació en matèria de prevenció de riscos al centre de treball, i ha de fer les visites que es considerin oportunes.
 - b) Tenir coneixement de tots els documents i informes que siguin indispensables sobre les condicions de treball per al compliment de les seves funcions.
 - c) Conèixer i analitzar els danys que s'hagin produït en la salut i integritat física dels treballadors, a fi de valorar-ne les causes que els han provocat i proposar les mesures preventives oportunes, si n'hi ha.
 - d) Conèixer les avaluacions i les programacions dels serveis de prevenció i elaborar-ne informes.
3. Amb vista a la col·laboració i la coordinació entre empreses en els casos de desenvolupament simultani d'activitats en un mateix centre de treball, es poden acordar reunions conjuntes dels comitès, i si no n'hi ha, dels delegats de prevenció i els empresaris, o altres mesures d'actuació coordinada.

Article 21. Dret d'informació, consulta i participació dels treballadors

1. Dret d'informació
 - a) L'empresari ha d'adoptar les mesures adequades perquè els treballadors i els seus delegats rebin, de conformitat amb la normativa vigent, totes les informacions necessàries corresponents:
 - Als riscos per a la seguretat i la salut, i també a les mesures i activitats de protecció o de prevenció que afectin tant l'empresa en general com cada categoria i lloc de treball.
 - A les mesures adoptades de conformitat amb l'apartat 2 de l'article 7.

b) L'empresari ha d'adoptar les mesures apropiades perquè els delegats dels treballadors tinguin accés, per al compliment de llurs funcions de conformitat amb la normativa vigent:

- A l'avaluació dels riscos i a les mesures de protecció previstes en els apartats 1 i 2 de l'article 17.
- A la llista i els informes previstos en els apartats 3, 4 i 5 de l'article 17.
- A la informació procedent tant de les activitats de protecció i de prevenció, com dels serveis d'inspecció i organismes competents per a la seguretat i la salut.

2. Consulta i participació

a) Els empresaris han de consultar els treballadors i/o els seus delegats i han de permetre la seva participació en el marc de les qüestions que afectin substancialment la seguretat i la salut en el treball.

Això comporta:

- Que els treballadors puguin efectuar consultes a l'empresari per mitjà dels seus delegats o personalment quan no se n'hagi nomenat.
- Que els treballadors i/o els seus delegats tenen dret a elaborar propostes, a fer-les arribar a l'empresari i a controlar-ne l'aplicació quan siguin adoptades.
- Que la participació sigui equilibrada de conformitat amb el que es disposa al punt següent.

b) Els delegats dels treballadors han de participar o han de ser consultats per l'empresari abans d'adoptar qualsevol decisió sobre:

- Qualsevol situació que pugui afectar substancialment la seguretat i la salut en el treball.
- La modalitat organitzativa de la prevenció en compliment del que disposa l'article 14.
- Les informacions previstes en l'apartat 1 de l'article 16 i en l'article 17.

- La concepció i l'organització de la formació prevista en l'article 23.

c) Els delegats dels treballadors tenen dret a sol·licitar a l'empresari que prengui les mesures adequades i a presentar-li propostes que vagin en aquest sentit per pal·liar qualsevol risc per als treballadors.

d) Els treballadors i/o els seus delegats tenen el dret de recórrer, d'acord amb la normativa vigent, al Servei d'Inspecció de Treball, si consideren que les mesures adoptades i els mitjans utilitzats per l'empresari no són suficients per garantir la seguretat i la salut en el treball.

e) Els delegats dels treballadors han de tenir la possibilitat de presentar les seves observacions durant les visites i verificacions efectuades pel Servei d'Inspecció de Treball i altres òrgans de

l'Administració en matèria de seguretat dels equipaments de treball, i de ser-hi presents.

Article 22. Garanties dels delegats dels treballadors

Els delegats dels treballadors no poden sofrir cap perjudici derivat de les seves activitats en matèria de representació i prevenció de riscos laborals, i el temps que destinen a la seva funció dins l'horari de treball és remunerat com a treball efectiu, amb la justificació prèvia de l'activitat desenvolupada.

Article 23. Formació dels treballadors

1. Correspon a l'empresa donar a cada persona treballadora una formació suficient i adequada en matèria de seguretat i de salut, en forma d'informacions i d'instruccions, amb motiu de:

- La contractació.
- Un canvi de lloc de treball o de categoria.
- La introducció o el canvi d'un equipament de treball.
- La introducció d'una nova tecnologia, específicament centrada en el seu lloc de treball o en la seva funció.

Aquesta formació s'ha d'adaptar a l'evolució dels riscos i a l'aparició de nous riscos, i si convé, fer-se periòdicament.

2. La formació s'imparteix, sempre que sigui possible, dins de la jornada de treball. Si no pot ser, l'empresa pot optar per compensar el temps dedicat a la formació amb temps de descans o retribuir el temps passat com a hores ordinàries de treball, sense perjudici del que s'estableix a l'article 44 del Codi de relacions laborals.

3. L'assistència a la formació per part del treballador és obligatòria.

Article 24. Prevenció i protecció en relacions de durada determinada o de temporada i en empreses de treball temporal

1. Els treballadors amb relacions laborals de durada determinada o de temporada i els contractats per empreses de treball temporal, han de gaudir del mateix nivell de protecció pel que fa a seguretat i salut, que la resta de treballadors de l'empresa en què desenvolupen la seva feina.

2. En les relacions de treball mitjançant empreses de treball temporal, l'empresa usuària és responsable de les condicions d'execució de la feina en tot el que faci referència a la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors. L'empresa de treball temporal és responsable del compliment de les obligacions en matèria de formació i vigilància de la salut.

Capítol tercer. Protecció dels treballadors especialment sensibles a determinats riscos

Article 25. Disposicions generals

1. L'empresa ha de garantir de manera específica la protecció dels treballadors que, per les seves característiques personals o el seu estat biològic conegut o per la seva discapacitat física, psíquica o sensorial degudament reconeguda, siguin especialment sensibles als riscos derivats del treball. Ha de tenir en compte aquestes característiques en l'avaluació de riscos i, d'acord amb l'avaluació, ha de prendre les mesures de prevenció i protecció necessàries.

2. Els treballadors no poden ocupar els llocs de treball en els quals, a causa de les seves característiques personals o el seu estat biològic conegut o per la seva discapacitat física, psíquica o sensorial degudament reconeguda, poden estar exposats a situacions de perill ells mateixos, altres treballadors o persones alienes a l'empresa. Tampoc poden ocupar-los quan es trobin en situacions transitòries que no responguin a les exigències psicofísiques dels llocs de treball respectius i que poden generar situacions de risc.

Article 26. Protecció de la maternitat

1. L'avaluació dels riscos comprèn la determinació de la naturalesa, el grau i la durada de l'exposició de les treballadores en situació d'embaràs o part recent a agents, procediments o condicions de treball que puguin influir negativament en la salut de les treballadores o del fetus, en qualsevol activitat susceptible de presentar un risc específic. Si els resultats de l'avaluació revelen un risc per a la seguretat i la salut o una possible repercussió sobre l'embaràs o la lactància de les treballadores, l'empresari ha d'adoptar les mesures necessàries per evitar l'exposició a aquest risc, adaptant les condicions o el temps de treball de la treballadora afectada. Aquestes mesures inclouen, si escau, que no treballin en horari nocturn.

2. Quan l'adaptació de les condicions o del temps de treball no sigui possible o, no obstant aquesta adaptació, les condicions d'un lloc de treball puguin influir negativament en la salut de la treballadora embarassada o del fetus, ha d'ocupar un lloc de treball o una funció diferent i compatible amb el seu estat. L'empresari haurà de determinar la relació dels llocs de treball exempts de riscos a aquests efectes.

3. Si aquest canvi de lloc no és possible tècnicament o objectivament, o raonablement no es pot exigir per motius justificats, es pot declarar el pas de la treballadora afectada a la situació de suspensió del contracte per risc durant l'embaràs, durant el període

necessari per protegir-ne la seguretat o la salut i mentre persisteixi la impossibilitat de reincorporar-se al seu lloc anterior o a un altre lloc compatible amb el seu estat.

Article 27. Protecció dels menors

1. La contractació dels joves menors d'edat s'ha de fer amb les formalitats, les condicions i les limitacions establertes en el Codi de relacions laborals.

L'empresa ha d'informar dels possibles riscos i de les mesures de seguretat als menors i als seus pares o tutors que hagin intervingut en la formalització del contracte oficial, de conformitat amb el que preveu el Codi de relacions laborals.

2. Abans de la seva incorporació a la feina i abans de qualsevol modificació important de les condicions de treball d'un jove menor de divuit anys, l'empresari ha d'avaluar el lloc de treball que ha d'ocupar amb la finalitat de determinar la naturalesa, el grau i la durada de la seva exposició, en qualsevol activitat susceptible de presentar un risc específic, a agents, processos o condicions de treball que puguin posar en perill la seguretat o la salut del jove treballador.

L'avaluació de riscos ha de tenir en compte especialment els riscos específics per a la seguretat i la salut dels joves derivats de la seva immaduresa, de la manca d'experiència per avaluar els riscos existents o potencials i de consciència respecte a la seguretat i del seu desenvolupament encara incomplet.

Capítol quart. Obligacions dels treballadors

Article 28. Obligacions del treballadors

1. Correspon a cada persona treballadora vetllar, segons les seves possibilitats, per la seva pròpia seguretat i salut, i també per la de les altres persones a les quals pugui afectar la seva activitat laboral, a causa dels seus actes o omissions en el treball, d'acord amb la seva formació i les instruccions de l'empresari.

2. Per assolir els dits objectius, correspon als treballadors, d'acord amb la seva formació i les instruccions dels empresaris:

a) Utilitzar correctament, d'acord amb la seva naturalesa i els riscos previsibles, les màquines, els aparells, els estris, les substàncies perilloses, els equipaments de transport i altres mitjans de treball.

b) Utilitzar correctament els mitjans de protecció i l'equipament de protecció individual posat a llur disposició per l'empresa i d'acord amb les seves instruccions.

c) No posar fora de funcionament, ni canviar o desplaçar arbitràriament els dispositius de seguretat col·lectius, els dispositius de seguretat de les màquines, els aparells, els estris, les instal·lacions i els edificis, i utilitzar aquests dispositius de seguretat correctament.

d) Indicar immediatament a l'empresari i/o al delegat dels treballadors tota situació laboral que, per un motiu raonable, considerin que comporta un perill greu o imminent per a la seguretat i la salut, així com tot defecte que s'hagi comprovat en els sistemes de protecció.

e) Contribuir, durant el temps que sigui necessari, juntament amb l'empresari i/o el delegat dels treballadors, que puguin complir-se totes les tasques o exigències imposades per l'autoritat competent a fi de protegir la seguretat i la salut dels treballadors en el treball.

f) Contribuir, durant el temps que sigui necessari, juntament amb l'empresari i/o el delegat dels treballadors, que l'empresari pugui garantir que el medi i les condicions de treball siguin segurs i no presentin riscos per a la seguretat i la salut dins del seu àmbit d'activitat.

Article 29. Faltes i sancions dels treballadors

L'incompliment per part dels treballadors de les obligacions en matèria de prevenció de riscos a què es refereix l'article anterior té la consideració d'incompliment laboral d'acord amb la graduació de faltes i sancions regulades en el Codi de relacions laborals.

Capítol cinquè. Obligacions dels fabricants, importadors i distribuïdors

Article 30. Obligacions dels fabricants, importadors i distribuïdors

Sense perjudici del que disposi la normativa en matèria de sanitat, seguretat i qualitat industrial, els fabricants, els importadors, els mantenidors i els distribuïdors de maquinària, equipaments, productes i estris de treball estan obligats a assegurar que aquests elements no constitueixin una font de perill per al treballador, sempre que siguin instal·lats i utilitzats en les condicions, la forma adequats i per a les finalitats recomanades.

Han de proporcionar als empresaris tota la informació necessària perquè la utilització i la manipulació de la maquinària, els equips, els productes i els estris de treball es produeixin sense riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors, i sobre les mesures preventives addicionals que s'hagin de prendre i els riscos laborals que comporti tant l'ús

normal com la manipulació o la utilització inadequades.

L'envasament i l'etiquetatge de productes i substàncies químiques o perilloses s'ha de fer de manera que es puguin conservar i manipular en condicions de seguretat i s'identifiqui clarament el contingut i els riscos per a la seguretat o la salut que puguin comportar, així com les mesures d'ús, tant preventives com en cas de sinistre.

Títol II. Responsabilitat i règim administratiu sancionador

Capítol primer. Infraccions i responsabilitats

Article 31. Responsabilitats

1. L'incompliment per part de les empreses de les obligacions previstes en la Llei i en tota la normativa a què fa referència el darrer paràgraf de l'article 1 en matèria de prevenció de riscos laborals, dóna lloc a responsabilitat administrativa així com, si és el cas, a responsabilitat penal i civil pels danys i perjudicis que es puguin derivar de l'incompliment.

2. En matèria de responsabilitat administrativa per incompliment de les normes de prevenció i seguretat en el treball, l'empresa principal respon solidàriament amb els contractistes subcontractats. En matèria de responsabilitat civil pels incompliments d'aquests darrers que hagin comportat danys i perjudicis a qualsevol persona treballadora per raó d'un sinistre ocorregut en el lloc de treball, l'empresari principal en respon subsidiàriament.

3. No es poden sancionar els fets que ja hagin estat sancionats penalment o administrativament, si hi ha coincidència de subjecte, fet i fonament.

Article 32. Infraccions lleus

Són infraccions lleus:

1. La manca de neteja del lloc de treball, de la qual no se'n derivi un risc per a la integritat física o la salut dels treballadors.

2. Els incompliments en matèria de prevenció de riscos laborals que no tinguin una transcendència greu per a la integritat física o la salut dels treballadors.

3. Qualsevol altra que afecti obligacions merament formals o documentals que no estiguin tipificades com a greus o molt greus.

4. No informar els treballadors designats com a responsables de seguretat que integren el servei de prevenció, de la incorporació de treballadors amb contractes de durada determinada, de temporada o proporcionats per empreses de treball temporal.

5. No registrar i no arxivar les dades obtingudes en les avaluacions, els controls, els reconeixements, les investigacions o els informes citats a l'article 17.

Article 33. Infraccions greus

Són infraccions greus:

1. Incomplir l'obligació d'integrar la prevenció de riscos laborals a l'empresa mitjançant la implantació de la planificació de l'activitat preventiva.

2. No dur a terme les avaluacions de riscos, les actualitzacions i les revisions o els controls periòdics de les condicions de treball i de l'activitat dels treballadors d'acord amb el que disposa la normativa vigent.

3. No portar a terme una investigació dels riscos en els supòsits que es produeixin danys a la salut dels treballadors o que hi hagi indicis que les mesures preventives són insuficients.

4. No col·laborar lliurant la documentació requerida a la Inspecció de Treball en matèria de prevenció de riscos laborals.

5. Incomplir les obligacions en matèria de formació i informació suficient i adequada als treballadors sobre els riscos inherents al treball i sobre les mesures preventives que s'han d'aplicar, llevat que sigui una infracció molt greu de conformitat amb l'article següent.

6. Assignar tasques a treballadors que, per les seves característiques personals o per la seva manca de capacitat, no responen a les exigències necessàries per evitar tot risc, llevat que es tracti d'una infracció molt greu segons l'article següent.

7. No adoptar les mesures necessàries en matèria de primers auxilis, lluita contra incendis i evacuació.

8. Les accions o omissions que impliquin una vulneració dels drets d'informació, consulta i participació dels treballadors reconeguts en aquesta Llei.

9. No designar els responsables de seguretat i salut corresponents per ocupar-se de les activitats de prevenció i protecció o no concertar una empresa especialitzada i acreditada com a servei de prevenció quan sigui obligatori.

10. No facilitar la informació, la formació o els mitjans adequats per desenvolupar les seves activitats de prevenció i protecció als treballadors designats com a responsables de seguretat que integren el servei de prevenció.

11. No fer els reconeixements mèdics i la vigilància periòdica de l'estat de salut dels treballadors que fixi la normativa o no comunicar-ne el resultat als treballadors afectats.

12. No adoptar, els empresaris que desenvolupin activitats en un mateix centre de treball, les mesures de coordinació i cooperació necessàries per prevenir i protegir riscos laborals.

13. No adoptar, l'empresari titular d'un centre de treball, les mesures necessàries que garanteixin que les empreses que desenvolupen activitats en el mateix centre, reben la informació i les instruccions necessàries sobre els riscos existents en el centre de treball i les mesures de protecció, prevenció i emergència.

14. Incomplir les obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals quan creïn un risc greu per a la integritat física o la salut dels treballadors afectats i especialment en matèria de:

a) Mesures de protecció col·lectiva o individual.

b) Disseny, elecció, instal·lació, disposició, utilització i manteniment dels llocs de treball, eines, maquinària i equips.

c) Senyalització de seguretat, etiquetatge i envasament de substàncies perilloses, quan es manipulen o s'utilitzen en el procés productiu.

d) Serveis o mesures d'higiene personal.

e) Registre de nivells d'exposició a agents físics, químics i biològics, llista de treballadors exposats i expedients mèdics.

15. Facilitar a l'Administració, les empreses que actuïn com a servei de prevenció aliè, dades inexactes, o bé ometre les que haurien hagut de donar, o bé no comunicar qualsevol modificació de les condicions d'acreditació o d'autorització.

16. No mantenir net el lloc o el centre de treball, quan sigui habitual o quan se'n derivi un risc per a la integritat física o la salut dels treballadors.

17. La reincidència específica en una infracció lleu.

18. Qualsevol acció o omissió voluntària que impedeixi l'exercici dels drets d'informació i participació que aquesta Llei estableix per als treballadors.

19. Incomplir l'obligació de confidencialitat en l'ús de les dades relacionades amb la vigilància de la salut dels treballadors.

Article 34. Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

1. No paraitzar ni suspendre de manera immediata, a requeriment de la Inspecció de Treball, els treballs que es portin a terme sense respectar la normativa vigent en matèria de prevenció de riscos laborals i que, a judici de la Inspecció de Treball, comportin un risc greu i imminent per a la seguretat i la salut dels treballadors, o bé reprendre els treballs sense

haver solucionat les causes que han motivat l'aturada.

2. Incomplir les normes específiques en matèria de protecció de la seguretat i la salut de les treballadores embarassades o en període d'al·letament.

3. Incomplir les normes específiques en matèria de protecció de la seguretat i la salut dels treballadors menors d'edat.

4. Encomanar feines a treballadors sense prendre en consideració les seves capacitats professionals en matèria de seguretat i salut en el treball quan se'n derivi un risc greu i imminent per a la seguretat i salut dels treballadors.

5. Adscriure treballadors a llocs de treball que tinguin unes condicions incompatibles amb les característiques personals conegudes o situacions transitòries que no responen a les exigències psíquiques i físiques del lloc de treball.

6. Incomplir, els empresaris que desenvolupin activitats en un mateix centre de treball, les mesures de cooperació i coordinació necessàries per prevenir i protegir els riscos laborals quan desenvolupin activitats considerades com a perilloses o amb riscos especials.

7. Les accions o les omissions que s'oposin a l'exercici del dret dels treballadors a paralitzar l'activitat en el supòsit de risc greu i imminent d'acord amb l'article 16.

8. Superar els límits d'exposició a agents nocius que, de conformitat amb la normativa sobre prevenció de riscos, originen risc de danys per a la salut dels treballadors sense adoptar les mesures preventives adequades, quan es tracti de riscos greus i imminents.

9. Obstruir l'acció del Servei d'Inspecció de Treball negant l'entrada al lloc de treball, falsejant la documentació o fent altres actes equiparables.

10. Qualsevol incompliment en matèria de prevenció de riscos laborals quan hagi comportat un risc greu i imminent per a la integritat física o la salut dels treballadors.

11. La reincidència específica en una infracció greu.

Article 35. Reincidència

S'entén que hi ha reincidència genèrica quan en el moment de cometre la infracció la persona culpable ha estat sancionada per decisió ferma per una infracció castigada amb la mateixa sanció o per dues infraccions castigades amb una sanció inferior.

S'entén que hi ha reincidència específica quan, en el moment de cometre la infracció, s'ha sancionat la persona culpable per decisió ferma per una acció o omissió constitutiva de la mateixa infracció.

Per a l'apreciació de la reincidència genèrica o específica només es tenen en compte les sancions imposades durant l'any anterior.

Article 36. Prescripció

1. Les infraccions lleus prescriuen en el termini de sis mesos a partir del dia en què cessa l'acció o l'omissió sancionable.

2. Les infraccions greus prescriuen en el termini d'un any a partir del dia en què cessa l'acció o omissió sancionable.

3. Les infraccions molt greus prescriuen en el termini de dos anys a partir del dia en què cessa l'acció o omissió sancionable.

4. L'inici d'una activitat inspectora suspèn el termini de prescripció.

Capítol segon. Sancions

Article 37. Sancions

Les infraccions tipificades al capítol anterior són sancionables de la manera següent:

a) Les infraccions lleus:

en grau mínim, amb multa de 30 € a 300 €

en grau mitjà, amb multa de 301 € a 600 €

en grau màxim, amb multa de 601 € a 1.000 €

b) Les infraccions greus:

en grau mínim, amb multa de 1.101 € a 2.000 €

en grau mitjà, amb multa de 2.001 € a 5.000 €

en grau màxim, amb multa de 5.001 € a 10.000 €

c) Les infraccions molt greus:

en grau mínim, amb multa de 10.001 € a 20.000 €

en grau mitjà, amb multa de 20.001 € a 50.000 €

en grau màxim, amb multa de 50.001 € a 100.000 €

Article 38. Criteris de graduació de les sancions

1. Per determinar l'import de les sancions en els graus mínim, mitjà i màxim es tenen en compte els criteris de graduació següents:

a) El perill de les activitats desenvolupades en l'empresa o centre de treball.

b) El caràcter permanent o transitori dels riscos inherents a les activitats.

c) El nombre de treballadors afectats.

d) Les mesures de protecció col·lectiva o individual adoptades per l'empresa.

e) Les instruccions donades per l'empresa en relació amb la prevenció.

f) La conducta general de l'empresari en relació amb el compliment estricte de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

2. Les infraccions que consisteixen en la persistència continuada de la comissió o l'omissió se sancionen en el grau màxim de la qualificació que correspongui.

Article 39. Prescripció

Les sancions per infraccions lleus, greus i molt greus prescriuen al cap d'un any de la data de notificació de la resolució sancionadora esdevinguda ferma.

Article 40. Servei d'Inspecció de Treball

El Govern, mitjançant el Servei d'Inspecció de Treball, controla el compliment de la normativa en matèria de seguretat i higiene vigent de conformitat amb el que preveu la seva llei de creació.

El Servei d'Inspecció de Treball, d'ofici o a instància de part, visita els llocs de treball, n'examina la documentació en matèria de prevenció de riscos i aixeca acta de la visita efectuada.

Si el Servei d'Inspecció de Treball constata una infracció a la normativa vigent o una infracció lleu que no ocasioni dany o perjudici directe als treballadors, formula un requeriment a l'empresari o al treballador perquè corregeixi l'actuació mitjançant l'acta d'avertència corresponent.

Quan la Inspecció de Treball comprovi que l'incompliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals implica, al seu judici, un risc greu i imminent per la seguretat i la salut dels treballadors pot ordenar l'aturada immediata dels treballs. La mesura ha de ser comunicada a l'empresari el qual n'ha d'informar immediatament al delegat dels treballadors, el responsable de seguretat i salut, si escau, i tots els treballadors afectats. L'inspector de treball ho ha de comunicar igualment als seus superiors jeràrquics.

Contra la decisió presa per l'inspector de treball es pot presentar recurs administratiu davant del ministeri encarregat del treball, que ha de resoldre en el termini màxim de tres dies hàbils, confirmant la decisió o revocant-la i ordenant les mesures de prevenció pertinents. La mesura s'aixeca immediatament quan l'empresari acrediti la correcció de les omissions de seguretat que la van originar.

Article 41. Expedient sancionador

La constatació per part del Servei d'Inspecció de Treball d'una infracció comporta la incoació de l'expedient sancionador corresponent d'acord amb el que disposa el Codi de l'Administració, el Decret

regulador del procediment sancionador i les disposicions complementàries.

S'atorga a les actes del Servei d'Inspecció de Treball la presumpció d'exactitud, llevat de prova en contra.

Contra la resolució dictada pel ministeri competent en l'expedient sancionador es pot interposar recurs d'acord amb el que disposen el Codi de l'Administració i els reglaments especials sobre la matèria.

Disposició addicional

Es faculta el Govern perquè desenvolupi reglamentàriament aquesta Llei, després de consultar els empresaris i els treballadors. Mentre no es regulin amb normativa pròpia les activitats que ho requereixin en matèria d'accidents laborals és aplicable subsidiàriament la normativa de l'Organització Internacional del Treball (OIT).

Disposició transitòria

A partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, les empreses disposen d'un termini de 5 anys per adaptar la seva organització al compliment de totes les especificitats establertes als articles 8, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 i 23 en relació amb els principis generals de l'activitat preventiva i les obligacions formals que se'n deriven, sense perjudici del compliment de l'obligació de prendre totes les mesures de seguretat col·lectives i individuals necessàries per protegir la seguretat i la salut dels treballadors.

Disposició derogatòria única

Queda derogat el capítol 25 del títol XI del Reglament laboral. Les disposicions dels capítols 14 a 24 del mateix títol resten vigents en allò que no sigui contradictori amb aquesta Llei.

Disposició final

La Llei entrarà en vigor al cap de sis mesos de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Annex 1

Als efectes d'aquesta Llei es consideren perilloses, insalubres o nocives pels elements, processos o substàncies que s'hi manipulin, les activitats:

- a) Que impliquin riscos elèctrics d'alta tensió.
- b) Que puguin implicar una exposició nociva a agents tòxics, cancerígens, que produeixin alteracions genètiques hereditàries, que tinguin efectes nefasts per al fetus durant l'embaràs o tinguin qualsevol efecte nefast o crònic per a l'ésser humà.

- c) Que puguin implicar una exposició nociva a radiacions.
- d) Que puguin implicar una exposició nociva a agents físics, biològics i químics.
- e) De fabricació i/o manipulació d'explosius, de gasos –comprimits, líquats o dissolts–, de recipients que continguin agents químics tòxics, corrosius o explosius.
- f) Que tinguin lloc en obres de construcció, excavació, moviments de terres i túnels, amb risc de caiguda o sepultament.
- g) Que generin concentracions elevades de pols silici.
- h) Pròpies de la mineria a cel obert i d'interior, i sondejos a la superfície terrestre o en plataformes marines.
- i) D'immersió sota l'aigua.
- j) Que es determinin d'acord amb l'article 8, apartat 1 de la Llei de seguretat i qualitat industrial.

Annex 2

Classificació de les funcions i nivells de qualificació per desenvolupar activitats preventives

Per determinar les capacitats necessàries per a l'avaluació dels riscos i l'exercici de l'activitat preventiva, les funcions que cal dur a terme es classifiquen en els grups següents:

- a) Funcions de nivell bàsic.
- b) Funcions de nivell mitjà.
- c) Funcions de nivell superior, corresponents a les especialitats i disciplines preventives de medicina del treball, seguretat en el treball, higiene industrial, i ergonomia i psicopsicologia aplicada.

Les funcions que es descriuen seguidament han de ser les que orientin els diversos projectes i programes formatius desplegats per a cada nivell establertes reglamentàriament.

Funcions de nivell bàsic

1. Integren el nivell bàsic de l'activitat preventiva les funcions següents:
 - a) Promoure els comportaments segurs i la utilització correcta dels equips de treball i protecció, i fomentar l'interès i la cooperació dels treballadors en l'acció preventiva.
 - b) Promoure, particularment, les actuacions preventives bàsiques com ara l'ordre, la neteja, la senyalització i el manteniment general, i efectuar-ne el seguiment i el control.

- c) Fer avaluacions elementals de riscos i, si escau, establir mesures preventives del mateix caràcter compatibles amb el grau de formació.
- d) Col·laborar en l'avaluació i el control dels riscos laborals i específics de l'empresa atenent queixes i suggeriments, enregistrant dades i complint totes les funcions anàlogues que siguin necessàries.
- e) Actuar en cas d'emergència i primers auxilis gestionant les primeres intervencions.

2. El contingut mínim del programa de formació, en les funcions del nivell bàsic és:

I. Conceptes bàsics sobre seguretat i salut

- a) El treball i la salut. Els factors i els riscos laborals.
- b) Els danys derivats del treball.
- c) Drets i deures bàsics en matèria de prevenció de riscos laborals.

Total hores de formació: 7 h

II. Riscos generals i prevenció

- a) Riscos subscrits a les condicions de treball.
- b) Riscos subscrits a l'hàbitat de treball.
- c) Sistemes elementals de control de riscos.
- d) Plans d'emergència i evacuació i primers auxilis.

Total hores de formació: 12 h

III. Riscos específics al sector corresponent a l'activitat de l'empresa

Total hores de formació: 5 h

IV. Elements bàsics de gestió de la prevenció

- a) Organització del treball preventiu.
- b) Documentació: recollida, elaboració i arxiu.

Total hores de formació: 4 h

V. Primers auxilis

Total hores de formació: 2 h

3. Per desenvolupar les funcions referides és necessari:

- a) Que hi hagi una formació mínima de 30 hores.
 - b) Que hi hagi una formació professional o acadèmica que capaci la persona per tenir responsabilitats professionals equiparades a la formació que es requereix.
 - c) Acreditar una experiència no inferior a dos anys dins una empresa.
4. Aquesta formació s'ha d'acreditar mitjançant un certificat de formació específica en matèria de prevenció, que ha de ser emès per una entitat amb capacitat per desenvolupar aquestes activitats.

Funcions de nivell mitjà

1. Les funcions que corresponen al nivell mitjà són les següents:

- a) Promoure, amb caràcter general, la prevenció en l'empresa.
- b) Avaluar riscos, llevat de les avaluacions reservades específicament al nivell superior.
- c) Proposar mesures per al control i la reducció dels riscos o plantejar la necessitat de recórrer al nivell superior, en vista dels resultats de l'avaluació.
- d) Organitzar activitats d'informació i formació bàsica dels treballadors.
- e) Vetllar pel compliment del programa de control i reducció de riscos i efectuar personalment les activitats de control de les condicions de treball que tingui assignades.
- f) Participar en la planificació de l'activitat preventiva i dirigir les actuacions que calgui desplegar en casos d'emergència i primers auxilis.
- g) Col·laborar amb els serveis de prevenció, si escau.
- h) Qualsevol altra funció assignada com a auxiliar, complementària o de col·laboració de nivell superior.

2. El contingut mínim del programa de formació, en les funcions del nivell intermedi és:

I. Conceptes bàsics sobre seguretat i salut

- a) El treball i la salut. Els factors i els riscos laborals.
- b) Els danys derivats del treball.
- c) Condicions de treball, factors de risc i tècniques preventives.
- d) Drets i deures bàsics en matèria de prevenció de riscos laborals.

Total hores de formació: 20 h

II. Metodologia de la prevenció: tècniques, avaluació i control de riscos

- a) Riscos relacionats amb les condicions de seguretat.

Tècniques d'avaluació i anàlisi dels riscos lligats a:

- Màquines.
 - Equips, instal·lacions, eines.
 - Llocs i espais de treball.
 - Incendis.
 - Productes químics, tòxics i perillousos.
 - Electricitat.
 - Mesures preventives d'eliminació i reducció de riscos.
- b) Riscos relacionats amb el medi ambient:

- Agents físics, sorolls, vibracions, ambient tèrmic, radiacions i altres agents.

- Agents químics.

- Agents biològics.

- Mesures preventives d'eliminació i reducció de riscos.

c) Altres riscos:

- Càrrega de treball i fatiga.

- Factors psicosocials i organitzatius.

- Condicions ambientals.

- Concepte i disseny dels llocs de treball.

Total hores de formació: 130 h

III. Metodologia de la prevenció: tècniques específiques de seguiment i control de riscos

- a) Senyalització i informació.

- b) Normes i procediments de treball.

- c) Protecció individual i col·lectiva.

- d) Avaluació i control de salut dels treballadors.

- e) Índex de sinistralitat.

Total hores de formació: 20 h

IV. Metodologia de la prevenció: promoció de la prevenció

- a) Tècniques de formació.

- b) Tècniques de comunicació i motivació.

Total hores de formació: 10 h

V. Organització i gestió de la prevenció

- a) Organització dins l'empresa.

- b) Principis de gestió, objectius i pla de prevenció.

- c) Documentació.

- d) Actuació en cas d'emergència, primers auxilis i evacuació.

Total hores de formació: 30 h

3. Per desenvolupar les funcions referides és necessària una formació mínima de 210 hores.

4. Aquesta formació s'acredita mitjançant un certificat de formació específica en matèria de prevenció, i sempre que hagi superat una prova d'avaluació sobre aquest programa. El certificat l'haurà d'emetre una entitat amb capacitat per desenvolupar aquestes activitats.

Funcions de nivell superior

1. Per exercir les funcions de nivell superior cal tenir una titulació universitària i posseir una formació mínima amb el contingut que s'especifiqui reglamentàriament. Les funcions que corresponen al nivell superior són les següents:

a) Les funcions esmentades a l'apartat 1 de les funcions de nivell mitjà, amb excepció de la citada al paràgraf h).

b) L'execució de les avaluacions de riscos que exigeixin:

- L'establiment d'una estratègia de mesurament per assegurar que els resultats obtinguts caracteritzen efectivament la situació que es valora, o

- Una interpretació o aplicació no mecànica dels criteris d'avaluació.

c) La formació i informació de caràcter general, a tots els nivells, i en les matèries pròpies de la seva àrea d'especialització.

d) La planificació de l'acció preventiva que cal desenvolupar en les situacions en què el control o la reducció dels riscos comportin activitats que impliquin la intervenció de diversos especialistes.

e) La vigilància i el control de la salut dels treballadors, que han d'anar a càrrec de personal sanitari amb competència tècnica, formació i capacitat acreditada, d'acord amb la normativa vigent.

2. El contingut mínim del programa de formació, en les funcions del nivell superior consta de 3 parts:

a) Obligatòria, mínim de 280 h.

b) Especialització optativa entre seguretat en el treball, higiene i ergonomia o psicociologia. Mínim de 80 h.

c) Treball final o activitats preventives en un centre de treball d'acord amb l'especialització escollida. Mínim 120 h.

A) Formació obligatòria

Fonaments de les tècniques de millora de les condicions de treball

Condicions de treball i salut, riscos, danys derivats del treball, prevenció i protecció i índex de sinistralitat.

Total hores de formació: 20 h

Tècniques de prevenció de riscos laborals

Seguretat en el treball

- Concepte i tècniques de seguretat.

- Accidents de treball.

- Anàlisi i avaluació del risc d'accident i de riscos específics, màquines, equips, instal·lacions, llocs i espais de treball, manipulació, electricitat, incendis, i productes químics, tòxics i perillousos.

- Normes i senyalització en seguretat.

- Anàlisi estadístic d'accidents.

- Plans d'emergència i autoprotecció.

Mesures preventives d'eliminació i reducció de riscos

Total hores de formació: 50 h

Higiene Industrial

- Concepte i objectius.

- Agents químics, toxicologia i avaluació i control.

- Normativa legal.

- Agents físics i biològics.

Total hores de formació: 50 h

Medicina del treball

- Concepte i funcions.

- Patologies i vigilància de la salut.

- Planificació i informació sanitària.

- Primers auxilis.

Total hores de formació: 20 h

Ergonomia i psicociologia aplicada

- Ergonomia i condicions ambientals.

- Disseny del lloc de treball.

- Càrrega física de treball.

- Càrrega mental de treball.

- Factors i problemes de natura psicociologia, conseqüències i avaluació.

Total hores de formació: 30 h

Altres actuacions en matèria de prevenció de riscos

Formació.

- Anàlisi i necessitats formatives.

- Plans i programes.

- Tècniques educatives.

- Seguiment i avaluació.

Tècniques de comunicació, informació i negociació.

Total hores de formació: 30 h

Gestió de la prevenció de riscos laborals

- Aspectes generals sobre administració i gestió empresarial.

- Planificació, organització i economia de la prevenció.

Total hores de formació: 30 h

Altres tècniques

- Seguretat en el producte i gestió de qualitat.

- Gestió mediambiental.

- Seguretat industrial i prevenció.

- Seguretat viària.

Total hores de formació: 20 h

Àmbit jurídic de la prevenció

- Nocions de dret del treball.
- Legislació bàsica.
- Normativa sobre prevenció de riscos laborals.
- Responsabilitats en matèria de prevenció.

Total hores de formació: 30 h

B) Especialització optativa

Seguretat en el treball (80 h).

Higiene industrial (80 h).

Ergonomia i psicociologia aplicada (80 h).

3. Per al desenvolupament de les funcions referides és necessari disposar d'una titulació universitària i d'una experiència professional de 5 anys en la matèria impartida.

4. Aquesta formació s'acredita mitjançant un certificat de formació específica en matèria de prevenció, i sempre que s'hagi superat una prova d'avaluació sobre aquest programa. El certificat ha de ser emès per una entitat amb capacitat per desenvolupar aquestes activitats i hi ha de constar l'especialitat escollida.

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.1 Projectes de llei qualificada

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 13 de febrer del 2008, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, en data 31 de gener, sota el títol **Projecte de llei de qualificada de llibertat sindical** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei qualificada i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 26 de març del 2008, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 13 de febrer del 2008

Joan Gabriel i Estany
Síndic General

Projecte de llei qualificada de llibertat sindical

Índex

Exposició de motius

Capítol primer. Llibertat sindical

- Article 1. *Dret de sindicació*
- Article 2. *Llibertat de sindicació*
- Article 3. *La llibertat sindical*
- Article 4. *Normes aplicables*

Capítol segon. Constitució de les organitzacions sindicals

- Article 5. *Constitució i Acta Fundacional de les organitzacions sindicals*
- Article 6. *Les normes estatutàries*
- Article 7. *Registre d'Organitzacions Sindicals*
- Article 8. *Procediment d'inscripció i publicitat del Registre*
- Article 9. *Actes inscripcionables*

Capítol tercer. Responsabilitat de les organitzacions sindicals

- Article 10. *Disposició general sobre responsabilitat*
- Article 11. *Embargament de quotes sindicals*

Capítol quart. Representativitat sindical

- Article 12. *Representativitat general*
- Article 13. *Representativitat especial*

Capítol cinquè. L'acció sindical

- Article 14. *Drets dels treballadors afiliats a un sindicat*
- Article 15. *Drets dels representants*
- Article 16. *Discriminació*
- Article 17. *Tutela jurisdiccional*

Disposició addicional primera

Disposició addicional segona

Disposició final

Exposició de motius

L'article 18 de la Constitució andorrana estableix i reconeix el dret de creació i funcionament d'organitzacions sindicals democràtiques, d'àmbit andorrà, amb autonomia pròpia i sense dependències orgàniques estrangeres. Aquest article és en el capítol tercer del títol II de la norma suprema. En conseqüència, té la consideració legal de dret directament aplicable d'acord amb l'article 39.1 de la Constitució, vincula els poders públics, i, a més, el seu contingut està protegit pels tribunals i no pot ser limitat per la llei.

D'altra banda, la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000, en la disposició addicional segona, es refereix a la previsió de l'article 18 de la Constitució quant a l'adopció d'una legislació específica en matèria d'associacions empresarials, professionals i sindicals.

Per tant, la Llei qualificada de llibertat sindical desenvolupa la previsió constitucional i constitueix una novetat en la legislació del Principat. La cultura sindical del nostre país és en una fase incipient, però a mesura que s'han anat creant organitzacions sindicals s'ha pogut constatar la necessitat d'una llei que, sense limitar el dret de sindicació, en precisi el contingut i doti d'un règim jurídic les organitzacions sindicals. Aquest és el seu objectiu principal, sense deixar de costat la garantia d'un ampli marge d'autonomia a les organitzacions sindicals constituïdes a l'empara de l'article 18 de la Constitució.

Al capítol primer es recull la definició i el contingut del dret a la llibertat sindical, la delimitació dels subjectes actius d'aquest dret, és a dir, els treballadors titulars del dret a què es refereix aquesta Llei, i l'enunciat dels drets de les organitzacions sindicals.

Al capítol segon es defineixen els requisits per a la constitució dels sindicats i el contingut mínim dels seus estatuts, i s'hi recull la regulació del Registre d'Organitzacions Sindicals, de nova creació.

El capítol tercer delimita les responsabilitats de les organitzacions sindicals.

El capítol quart es dedica a la representativitat sindical, en el seu doble vessant de representativitat general i especial, segons si el percentatge de delegats es refereix al conjunt d'empreses del Principat o a una branca de l'activitat en concret. Igualment, es recullen els beneficis que reporta als sindicats la condició de més representatius.

A l'últim, el capítol cinquè es refereix a l'acció sindical, amb esment exprés dels drets dels representants sindicals i afiliats als sindicats en l'àmbit del centre de treball, entre els quals hi ha recaptar quotes entre els afiliats com a via de finançament fonamental de l'organització sindical, sense perjudici que l'Estat garanteixi l'ús i gaudi d'una seu per a l'exercici de les seves funcions als sindicats que tinguin la consideració de més representatius. Altres aspectes de capital importància són la prohibició de la discriminació per raó de la pertinença a una organització sindical d'acord amb el que preveu el Conveni 98 de l'Organització Internacional del Treball i la tutela jurisdiccional dels drets definits en aquesta Llei.

Capítol primer. *Llibertat sindical*

Article 1. *Dret de sindicació*

1. Tots els treballadors tenen dret a constituir organitzacions sindicals de la seva lliure elecció, amb la finalitat de protegir, promoure i defensar els seus

interessos econòmics i socials, i també a afiliar-s'hi o separar-se'n lliurement, de conformitat amb els estatuts d'aquestes organitzacions.

2. Als efectes d'aquesta Llei es consideren treballadors tant els que són subjectes d'una relació laboral com els que ho són d'una relació de caràcter administratiu o estatutari al servei de les administracions públiques. No obstant això, els treballadors autònoms que no tinguin treballadors al seu servei i els treballadors que hagin cessat en la seva activitat a causa de la seva incapacitat laboral o jubilació, poden afiliar-se a les organitzacions sindicals constituïdes, d'acord amb el que disposa aquesta Llei, però no poden fundar sindicats que tinguin per objecte la tutela dels seus interessos singulars, sense perjudici de la seva capacitat per constituir associacions, d'acord amb la seva legislació específica.

3. L'exercici del dret de sindicació per part dels membres del Cos de Policia, el Cos Penitenciari i el Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvament es regeix per la seva normativa específica.

4. Els jutges i els fiscals no poden pertànyer a cap sindicat mentre estiguin en actiu.

Article 2. *Llibertat de sindicació*

Els treballadors són lliures d'afiliar-se a l'organització sindical que vulguin, amb l'única condició de respectar-ne els estatuts, i també són lliures de separar-se de qualsevol organització a què estiguin afiliats. Ningú pot ser obligat a afiliar-se a un sindicat.

Article 3. *Llibertat sindical*

Les organitzacions sindicals tenen dret a:

- Redactar els seus estatuts, que en tot cas han de respectar la Llei qualificada d'associacions, així com les normes de funcionament intern, i a organitzar la seva gestió i administració interna, i les seves activitats i el seu programa d'acció.
- Constituir federacions, confederacions i afiliar-se a organitzacions internacionals o retirar-se'n.
- Exercir l'activitat sindical en el si i a l'exterior de l'empresa, i incloure-hi el dret a la negociació col·lectiva.
- No ser suspeses ni dissoltes sense resolució ferma de l'autoritat judicial.

Article 4. *Normes aplicables*

Les organitzacions sindicals es regeixen:

- Per aquesta Llei i la resta de la normativa específica aplicable, en especial la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000.
- Per les normes reglamentàries dictades en desplegament d'aquesta Llei.
- Pels seus estatuts.

d) Pels acords adoptats vàlidament pels seus òrgans.

Capítol segon. Constitució de les organitzacions sindicals

Article 5. Constitució i acta fundacional de les organitzacions sindicals

Per constituir una organització sindical es requereix l'acord mínim d'un nombre de treballadors equivalent al 0,3% de la població activa del Principat, afiliada a la Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS), que han de manifestar la voluntat de constituir-la i dotar-se d'uns estatuts en què s'expressin les regles d'organització i el funcionament de l'organització.

Les persones que vulguin constituir una organització sindical han de ser majors d'edat:

- a) De nacionalitat andorrana.
- b) De nacionalitat estrangera residents legalment a Andorra.

Les persones menors de 18 anys no poden ser elegides per als òrgans directius de l'organització.

Article 6. Les normes estatutàries

Les normes estatutàries regulen com a mínim:

- a) La denominació de l'organització, que no pot coincidir o induir a confusió amb una altra de registrada legalment, ni consistir en el simple esment d'un territori, o en una expressió genèrica d'ús comú o en l'ocupació de conceptes o expressions pròpies d'altres persones, ni incloure expressions contràries a la Llei o a l'honor i altres drets de les persones.
- b) El domicili i l'àmbit d'actuació territorial i funcional del sindicat.
- c) Els òrgans de representació, govern i administració i el seu funcionament, així com el règim de provisió efectiva dels seus càrrecs, que ha d'ajustar-se als principis democràtics.
- d) Els requisits i els procediments per a l'adquisició i la pèrdua de la condició d'afiliat, i també el règim de modificació dels estatuts, de fusió i dissolució del sindicat.
- e) El règim econòmic de l'organització, que ha d'establir el caràcter, la procedència i la destinació dels seus recursos, així com els mitjans que permeten als afiliats conèixer la situació econòmica i l'obligatorietat de comptar amb un finançament suficient basat en el pagament de quotes obligatori per part dels afiliats.

Article 7. Registre d'Organitzacions Sindicals

Als efectes de garantir la publicitat de les organitzacions sindicals, es crea un Registre

d'Organitzacions Sindicals dependent del Govern. La inscripció al Registre té caràcter declaratiu i es fa a efectes de publicitat. L'organització i el funcionament s'han de regular reglamentàriament.

Article 8. Procediment d'inscripció i publicitat del Registre

1. El dipòsit dels estatuts de les organitzacions sindicals s'efectua al Registre d'Organitzacions Sindicals.
2. Per tramitar la inscripció, els sindicats han de presentar a l'oficina del Registre l'escriptura pública de constitució del sindicat protocol·litzada, els estatuts signats pels membres fundadors, i la certificació de la designació de les persones que ocupen els càrrecs de direcció, expedida pel secretari o la persona que tingui assignades funcions equivalents.
3. Un cop dipositats, la persona responsable del Registre, en el termini de deu dies hàbils, fa públic el dipòsit dels estatuts o, si és el cas, insta els promotors a esmenar els defectes observats, i dona a aquest efecte un nou termini de deu dies.
4. Transcorregut aquest termini, el Registre d'Organitzacions Sindicals fa públics els estatuts o rebutja el dipòsit mitjançant resolució fonamentada.
5. El Registre d'Organitzacions Sindicals fa públic el dipòsit dels estatuts al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, indicant com a mínim, la denominació, l'àmbit territorial i funcional, i la identitat dels promotors i els signataris de l'acta de constitució del sindicat.
6. El dipòsit dels estatuts i la seva publicitat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* són gratuïts.
7. Qualsevol persona està facultada per examinar en el Registre d'Organitzacions Sindicals els estatuts dipositats i en pot obtenir una còpia autèntica.
8. Les autoritats públiques i els qui acreditin interès directe, personal i legítim poden promoure davant l'autoritat judicial la declaració de no-conformitat al dret dels estatuts objecte de dipòsit i publicitat.
9. La modificació dels estatuts de les organitzacions sindicals s'ha d'ajustar al mateix procediment de dipòsit i publicitat regulat en aquest article.

Article 9. Actes inscriptibles

1. Les organitzacions sindicals inscrites han de presentar al Registre la documentació següent, certificada pel secretari o l'òrgan equivalent:
 - a) Els acords de modificació dels estatuts, incloent-hi la del domicili social.
 - b) Els acords de cessament i nomenament dels càrrecs dels seus òrgans directius estatutaris.
 - c) Les cessions i les adquisicions patrimonials.

d) Els acords de dissolució o, en general, els actes que donin lloc a la seva dissolució.

e) Qualsevol altra documentació que estableixi aquesta Llei o una altra.

2. Els actes inscripibles només poden ser oposats davant de tercers i produir-los efectes en contra a partir del moment de la seva inscripció.

Capítol tercer. Responsabilitat de les organitzacions sindicals

Article 10. Disposició general sobre responsabilitat

Els sindicats constituïts a l'empara d'aquesta Llei responen i són responsables pels actes o acords adoptats pels seus òrgans estatutaris en l'àmbit de les seves respectives competències.

Les organitzacions sindicals no responen pels actes individuals dels seus afiliats excepte si es produeixen en l'exercici regular de les funcions representatives o es prova que els afiliats actuaven per compte del sindicat.

Article 11. Embargament de quotes sindicals

Les quotes sindicals no poden ser objecte d'embargament.

Capítol quart. Representativitat sindical

Article 12. Representativitat general

1. La major representativitat sindical reconeguda a determinats sindicats els confereix una posició jurídica singular als efectes de participació institucional i d'acció sindical.

2. Tenen la consideració de "sindicat més representatiu" els que comptin amb un mínim del 10% dels delegats en còmput global.

3. Les organitzacions sindicals que tenen la consideració de "sindicat més representatiu", segons l'apartat anterior, tenen dret a:

a) Exercir la representació institucional davant les administracions públiques o altres entitats i organismes oficials.

b) Participar en la negociació col·lectiva en els termes previstos en el Codi de relacions laborals.

c) Obtenir subvencions públiques per al desplegament de les seves activitats, en una quantia proporcional al nombre de delegats de personal que tinguin afiliats i que hagin obtingut el seu càrrec d'acord amb el que s'estableix en el Codi de relacions laborals. En cap cas aquestes subvencions no poden excedir el límit del 50% del que hagin recaptat per quotes dels seus afiliats durant l'exercici anterior.

Article 13. Representativitat especial

Els sindicats que estatutàriament tinguin limitat el seu àmbit funcional a una branca de l'activitat laboral, pública o privada, tenen la consideració de "sindicats més representatius" quan comptin amb un mínim del 50% dels delegats corresponents al total d'empreses de l'esmentada branca d'activitat.

Aquestes organitzacions tenen els drets que es recullen en l'article anterior.

Capítol cinquè. L'acció sindical

Article 14. Drets dels treballadors afiliats a un sindicat

Els treballadors afiliats a un sindicat poden, en l'àmbit de l'empresa o el centre de treball:

a) Fer reunions amb el consentiment previ de l'empresari, recaptar quotes i distribuir informació sindical fora de les hores de treball, sense pertorbar l'activitat normal de l'empresa.

b) Rebre la informació del seu sindicat.

Article 15. Drets dels representants

1. Les persones que exerceixin càrrecs electes en les organitzacions sindicals més representatives tenen dret a:

a) Els permisos no retribuïts necessaris per al desplegament de les funcions sindicals pròpies del càrrec, que poden estar subjectes a limitacions en funció de les necessitats del funcionament normal de l'empresa.

b) Excedència forçosa, o una situació equivalent en l'àmbit de la funció pública, en les mateixes condicions que l'excedència per exercici de càrrec públic, d'acord amb l'article 39.2 del Codi de relacions laborals.

c) Assistència i accés als centres de treball per participar en activitats pròpies del seu sindicat o del conjunt dels treballadors, amb el consentiment previ de l'empresari i sense que l'exercici d'aquest dret pugui interrompre el desenvolupament normal del procés productiu, i sense perjudicar la seguretat de l'empresa o la confidencialitat de dades que afectin processos productius o comercials.

Article 16. Discriminació

Són nuls i sense efecte els preceptes reglamentaris, les clàusules de convenis col·lectius, els pactes individuals i les decisions unilaterals de l'empresari que continguin o suposin qualsevol mena de discriminació en l'ocupació o en les condicions de treball, tant si són favorables com si són adverses, per raó de l'adhesió o la no-adhesió a un sindicat, als seus acords o a l'exercici de les activitats sindicals.

Article 17. Tutela jurisdiccional

Tota persona treballadora o sindicat que consideri lesionats els seus drets a la llibertat sindical, per actuació de l'empresari, associació patronal, administració pública o qualsevol altra persona, entitat o corporació pública o privada, pot sol·licitar la tutela del dret davant la jurisdicció competent a través del procés de tutela jurisdiccional dels drets fonamentals de la persona.

Disposició addicional primera

D'acord amb els articles 12 i 13, el sindicat interessat ha de comunicar la condició de "sindicat més representatiu" en el moment d'exercir les funcions o facultats corresponents, aportant el certificat oportú expedit a petició seva per l'oficina pública establerta a aquest efecte.

La condició de sindicat més representatiu només pot ser reconeguda, durant els primers quatre anys de vigència de la Llei, quan s'hagin celebrat eleccions en més del 25% de les empreses on, d'acord amb el Codi de relacions laborals, hagin de tenir lloc. A partir del quart any, s'ha d'acreditar la celebració d'eleccions en més del 50% de les mateixes empreses.

Disposició addicional segona

El Govern ha d'aprovar el Reglament del Registre d'Organitzacions Sindicals a què es refereix l'article 7 en el termini de sis mesos des de la publicació d'aquesta Llei.

Disposició final

La Llei entrarà en vigor al cap de tres mesos de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

4- IMPULS I CONTROL DE L'ACCIÓ POLÍTICA DEL GOVERN

4.4.1 Preguntes

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 13 de febrer del 2008, ha examinat la pregunta amb resposta escrita del Govern presentada pel M. I. Sr. Carles Blasi Vidal, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 12 de febrer del 2008, relativa al "**Baròmetre d'opinió al Principat d'Andorra**", i d'acord amb els articles 18 i 129 del Reglament del Consell General ha acordat admetre-la a tràmit i ordenar la seva publicació, (Reg. Núm. 0124).

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 13 de febrer del 2008

Joan Gabriel i Estany
Síndic General

A la Sindicatura

El sotasignat, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, d'acord amb el que disposen els articles 129 i següents del Reglament del Consell General, formulo les preguntes següents perquè, en el millor termini, el Govern presenti, per escrit, les respostes corresponents.

Pregunta que es formula al Govern en relació al "Baròmetre d'opinió al Principat d'Andorra"

El dia 27 de desembre del 2007 vaig rebre la documentació que havia sol·licitat l'11 de setembre en relació a una enquesta realitzada per encàrrec del Govern durant el mes de juliol.

En l'enquesta es feien preguntes relatives a l'habitatge, avaluació del Govern i sobre el comportament polític dels andorrans.

Els resultats d'aquesta enquesta s'han presentat en un document titulat "Baròmetre d'opinió al Principat d'Andorra-juliol 2007"; l'últim apartat, qüestionari titulat "Baròmetre d'Opinió al Principat d'Andorra II", és la relació de les preguntes tal com es van formular als entrevistats.

Ateses les consideracions exposades, es pregunta:

- 1) Quantes enquestes s'han realitzat amb anterioritat a la de juliol 2007? En relació a quines qüestions?
- 2) Amb posterioritat a l'enquesta de juliol 2007, se n'ha realitzat alguna altra? Té previst el Govern fer altres enquestes? Amb quina periodicitat? En relació a quines qüestions?
- 3) Per què les enquestes no són realitzades pel Centre de Recerca Sociològica de l'Institut d'Estudis Andorrans, en el marc de l'anomenat "Observatori"?
- 4) Per què no s'han fet públics els resultats d'aquests "Baròmetres d'opinió"?

Casa de la Vall, 12 de febrer de 2008

Carles Blasi Vidal
Conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata

5- ALTRA INFORMACIÓ

5.4 Rectificacions per error tècnic

Correcció d'errata

Havent-se constatat un error de transcripció en la Llei 31/2007, del 20 de desembre, d'acompanyament del Projecte de llei de pressupost per a l'exercici 2008, d'actualització dels tipus de gravamen de diversos tributs, publicada en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra número 008/2008, de data 30 de gener, es publica la correcció següent:

on hi diu:

“Article 2. Modificació de l'annex 3, intitulat “Coeficients aplicables a les variables”, de la Llei 17/2004, del 3 de novembre, de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis empresarials i professionals

Mòdul	CAEA	Activitat	Quota ocupats / mòdul	Quota superfície	Quota potència	Quota potència fiscal	Quota variable 1	Quota variable 2	Descripció variable 1	Descripció variable 2
2	45.50.0	Lloguer d'equips de construcció o demolició amb operari	734,29							

”

ha de dir:

“Article 2. Modificació de l'annex 3, intitulat “Coeficients aplicables a les variables”, de la Llei 17/2004, del 3 de novembre, de l'impost indirecte sobre la prestació de serveis empresarials i professionals

Mòdul	CAEA	Activitat	Quota ocupats / mòdul	Quota superfície	Quota potència	Quota potència fiscal	Quota variable 1	Quota variable 2	Descripció variable 1	Descripció variable 2
2	45.50.0	Lloguer d'equips de construcció o demolició amb operari	734,29			9,92				

”

Casa de la Vall, 31 de gener del 2008

Joan Gabriel i Estany
Síndic General

Butlletí del Consell General

Dipòsit legal: And. 262/94
ISSN 1024-9044

Preu de l'exemplar: 0,90 €
Subscripcions: Tel. 877877